

Domoljub

V Ljubljani, 14. aprila 1937

Leto 50 • Štev. 15

Brezposelni in delomržneži

Dne 13. januarja, torej pred tremi meseci, je naš list prinesel med domačimi novicami tudi kratko poročilo o tem, kako skuša sedanja mest. uprava v Ljubljani rešiti vprašanje brezposelnosti, ki postaja v Ljubljani iz dneva v dan bolj pereče. Tam smo napisali, da je treba dobro razlikovati prave, nesrečne brezposelne od poklicnih delomržnežev, ki jih je že toliko, da predstavljajo bolečo socialno rano na našem narodnem telesu. Omenili smo, da namerava ljubljanska občina dajati brezposelnim podporo v obliki dela, ne pa v denarju kot doslej, da bo tako čim prej mogoče ločiti pomoči potrebne brezposelne od poklicnih delomržnežev, ki ne zaslužijo podpore, ampak spadajo kot škodljivci človeške družbe v koncentracijska taborišča, kakršna imajo že marsikje, tudi v Rusiji. —

Zaradi tega pisanja smo pred nekaj dnevi — po treh mesecih, odkar je bilo napisano, doživeli v našem uredništvu kar majhno »revolucijo«. Pred tiskarno se je zbral trop brezposelnih in v uredništvo je prišla deputacija protestirat proti temu, kar je naš list napisal pred tremi meseci, češ da oni niso delomržneži, ampak da hočejo dela in zaslužka. Lepo vljudo smo jim sporočili, da se potem takem naše pisanje ne tiče njih, ki hočejo delati, ampak delomržnežev, katerih po njihovi izjavi med njimi ni bilo, nato so malo pozabavljali čez čez in se mirno razšli. Istočasno je enaka ekspedicija prišla tudi pred mestni socialni urad, kjer so zvedeli približno isto kot oni drugi pri nas.

To nam je dalo povod, da se z vprašanjem brezposelnosti in delomržnosti zopet malo pobavimo.

Značilno pri tem nastopu ljubljanskih brezposelnih je bilo to, da so na podlagi notice, ki je bila pisana pred tremi meseci, iskali zaposlitve — pri Domoljubu in v naši tiskarni, ki je v času, ko so drugi delavce metali na cesto, vzela v dobro službo celo vrsto tiskarskih delavcev, ne da bi vprašal po njihovem prepričanju. Na vprašanje, čemu so prišli, je spodaj na cesti eden od »demonstrantov«¹ odgovoril, da ne ve čemu, ker jim je bilo kar rečeno, naj gredo. Da, drugi so bili v ozadju, ki izrabljajo bedo teh revežev v svoje namene. V ozadju so takozvani delavski voditelji, izmed katerih ni nihče brezposeln in katerim gre njihovo cvetje v sad le toliko časa, dokler je delavska masa nezadovoljna. Zato se nam njihove žrtve smilijo, nje same pa upravičeno lahko obsojamo. Dоследno namreč lahko opazamo, kako te voditelje skrbi, kaj bo z njimi, če bi se razmere vendarle toliko izboljšale, da bi bilo za delavne roke dovolj dela in kruha. Gori opisani

nastop nekaterih ljubljanskih brezposelnih je živ dokaz za našo trditev.

Da je treba res razlikovati med pomoči potrebnimi brezposelnimi in delomržneži, bo priznal rad tudi vsak delavec. Priznamo pa, da je ogromna večina takih, ki bi radi delali, pa dela in kruha ne dobe. O tem vprašanju smo že marsikaj napisali. Ne toliko naloga zasebne dobrodelnosti kot naloga države je, da četudi z velikimi žrtvami preskrbi dela za zdrave, poštene roke, ki ga še nimajo. Druge države so za to žrtvovali milijarde — in ne v svojo škodo. Dajte nam javnih del! To kliče naš list že leta in leta. Država se mora zavdati, da spada skrb za brezposelne med njene najvažnejše dolžnosti. Gorje narodu, ki tega vprašanja ne zna pravočasno rešiti!

Iz brezposelnih se namreč rekrutirajo delomržneži. Čisto naravno! Leto, dve išče revež dela, pa ga ne dobi. Povsod naleti na trda srca in grd pogled. Sila ga privede do tega, da gre od hiše do hiše. Skraja je boječ, sramuje se prositi z zdravimi rokami. Toda, sila kola lomí! Kmalu se navadi. Saj ni sam! Stotine, da tisoče jih je, ki ravno tako delajo. In končno še ni tako slabo! Hrane in kruha dobi več kot dovolj, tudi denarja precej, če le količkaj ve, kako in kje je treba fehtati. Če dobi še pajdaša, ki je v svojem poslu že izurjen, gre kakor

po maslu. Kmalu se tak revež odvadi dela. Ne diši mu več. Kmalu zna preračunati, da bi bilo prekleto neumno delati za dva do tri kovače na dan, ko vendar s fehtanjem pride na isto in mu delati ni treba. Ko pa brezposelni pride do tega zaključka, ga lahko imenujemo delomržneža. Takih je žalibog naša dežela že polna. Le vprašajte po kmetih; kakšna nadloga se tam. Po dva in dva se vrstita tako, da si kar kljuko podajajo. Robato nastopajo, dela ne marajo, kruha tudi ne, le denarja hočejo. In kam gre ta denar? Za pijačo! Le pogledite n. pr. beznice po ljubljanskih predmestjih! Polna so teh revežev, ki znesejo za dalmaitna in šnops vse priberačene dinarčke.

Ali se zavedamo, da so ti reveži — bolniki? In sicer bolniki z nalezljivo boleznijo. Bolniku pa je treba zdravnika in zdravila, takega zdravnika da jih bo, če le mogoče, rešilo pred popolnim propadom. Kdo se bo pri nas prvi upal začeti z zdravljenjem teh bolnikov? Doslej žal še ni bilo nikogar. Prvi poskus je v skromnih mejah napravila mestna občina ljubljanska, ki se je s tem seveda močno zamerila delavskim voditeljem. Kdaj bo prišla na vrsto država, banovina? Kaj pomaga, če izženete vsak mesec par sto delomržnežev iz Ljubljane! Bolezen delomržnosti se s tem ne zatira, ampak razširja. Storite vendar že kaj, vsa javnost vam bo hvaležna, zlasti pa naš kmet, ki pri tem največ trpi in pa resnični brezposelni, ki vsled delomržnežev marsikdaj ne dobe tega, kar bi jim vsakdo rad dal.

Posebnosti naših kmetij

Značilno za naše kmetije je to, da so zelo mnogovrstno sestavljene. Vsak kmetovalec se bavi z najrazličnejšimi kmetijskimi panogami. V nekaterih drugih državah ne opazimo tega v taki meri; tam so gospodarstva tako urejena, da se pečajo kmetovalci samo z gotovim panogami, kot n. pr. z živinorejo in travništvom. Kot najlepši primer za to nam služi Svica. Pa tudi v večjih južnih predelih naše države opazamo zopet vso usmerjenost na pridelovanje raznih žit, medtem ko so vse druge kmetijske panoge le bolj postranskega pomena.

Mnogovrstno so obdelana naša zemljišča, posebno še v onih krajih, kjer se pečajo gospodarji tudi s sadjarstvom in z vinogradništvom. Prav tako mnogovrstna je tudi živinoreja, ki se ne omejuje samo na govedorejo, ampak obsega tudi prašičjerejo, perutninarstvo itd.

Marsikdo bi mogoče temu oporekal in trdil, da bi se dale naše kmetije drugače urediti; če pa pogledamo stvar malo od bližje, pa vidimo, da že mora tako biti in da se ne da dosti predrugačiti. Vsak večji preustroj

sedanje kmetije za bolj enostavna gospodarstva bi bil zvezan z raznimi neprilikami. Razni neumestni poizkusi nas bi lahko mnogo stali.

Sedanja sestava naših gospodarstev je utemeljena iz večih razlogov in to iz prirodnih in gospodarskih. Podnebne, krajevne in talne razmere so pri nas tako zelo različne, da si je sploh težko misliti bolj enostavne ureditev gospodarstva, kot pa je današnja.

Ponekod imamo čisto travniške lege, prav tako njivske lege, vinogradniške lege itd. in to na sorazmerno majhnem prostoru.

Tudi naše gospodarske in posestne razmere so merodajne za sedanji način gospodarstva. Kmetije so razkosane in majhno; letine so vedno podvržene raznim elementarnim neizodam. Često imamo nepričakovano sušo, točo, slano, dolgotrajno deževje itd. Vsem tem neizodam so naši kraji močno izpostavljeni in leto za letom trpimo zaradi tega veliko škodo. Nekaj sadežev nam vsako leto prav gotovo odpove; če ne trpijo njivski pridelki zaradi obilnega dežja ali suše, trpijo pa travniški pridelki ali pa vinogradni

Banovinska taksa za vloge in pritožbe

Casopisi so že na kratko poročali, da se od 1. aprila dalje za vloge in pritožbe, ki se vlagajo na bansko upravo ali njeje podrejene urade v banovinskih samoupravnih poslih, ne plačuje več državna taksa, ampak banovinska, in sicer v banovinskih kolkih. Za banovinske posle se smatrajo vse zadeve, ki jih rešuje banska uprava kot samoupravno oblastvo, n. pr. pospeševanje kmetijstva in živinoreje, urejanje hudournikov, agrarne operacije, socialno skrbstvo, gradnje in vzdrževanje banovinskih cest itd. Za banovinske se smatrajo dalje vse zadeve, ki so v zvezi z banovinskim proračunom ali s pravilnikom o tem proračunu, torej vse vloge, prošnje in pritožbe, ki zadevajo odmero in pobiranje banovinskih davščin, ne glede na to, ali se vloga obravnava pri banski upravi ali kakem drugem uradu. Če se kdo pritoži proti odloku, s katerim ga je sresko načelstvo kaznovalo zaradi trošarinskega prestopka z vinom, mora priziv opremiti z banovinskim kolkom za 30 dni in ne z državnim. Ali če kdo prosi za olajšave pri plačevanju kake banovinske davščine, mora na prošnjo nalepiti prav tako banovinski kolok, in sicer za 10 dni, morebitne priloge prošnje pa morajo biti opremljene s kolkom za 4 dni.

V dravski banovini se pobirajo te-le banovinske davščine:

a) banovinske doklade k državnim neposrednim davkom;

b) banovinske trošarine: na vino, vinski mošt, pivo, žganje in špirit, na ogljikovo kislino in umetne brezalkoholne pijače, na mineralne vode, na kvas, na bencin, na električno energijo in pnevmatiko;

c) banovinske takse: na plesne priveditve in podaljšavo policijske ure, na lovske karte, na šoferske legitimacije, na zavaro-

valne premije, na posest in nošenje orožja, na prenos lastništva, na živinskih potnih listih, 2% taksa od prenosa nepremičnin, doklada k državni dopolnilni prenosni taksi, 40% doklada k državni taksi na vstopnice, administrativne takse in doklada k državnim taksam po zakonu o taksah;

č) banovinska davščina na lovišča in ribolove, davščina na dedščine ter odškodnina avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo cest;

d) izredna davščina delojemalcev in službodavcev za »Bednostni skladi«.

Z banovinskimi kolki se morajo torej kolkovati:

1. vse vloge (prošnje in pritožbe), ki se nanašajo na odmero ali pobiranje zgoraj navedenih banovinskih davščin;

2. vse prošnje za sprejem v banovinsko službo;

3. vse prošnje za kakršnekoli počpore iz banovinskega proračuna ali iz proračuna »Bednostnega sklada«;

4. vse vloge, ki se predlagajo banovinskih zavodom, med katere spadajo: kmetijske šole na Grmu, v St. Juriju ob juž. želez-

nici, v Rakičanu in v Poljčah; vinarska in sadjarska šola v Mariboru; gospodinski šoli v Mali Loki in Svečini; kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru; vse banovinske tranice in drevesnice, kakor tudi tečajji, ki se prirejajo na banovinskih posestvih; ribogojni zavod v Boh. Bistrici; gozdarska šola v Mariboru; podkovska šola v Ljubljani. Dalje gluhozemnica v Ljubljani, deško vzgajališče v Ljubljani, zavod za slepo dečo v Kočevju, dečja domova v Ljubljani in Mariboru.

Banovinski zavodi so tudi bolnice v Brezicah, Celju, Mariboru, Murški Soboti, Novem mestu, Ptuju in Slovenjgradu ter hiralnice v Ptuju, Vojniku in Gornji Radgoni. Tudi zdravilišča Golnik, Dobrna in Rogaska Slatina so banovinski zavodi.

Taksa na vloge znaša 10 din, za priloge 4 din, za pismene odgovore (odločbe, ki zanje stranka prosi) 20 din, za pritožbe 30 dinarjev.

Banovinski kolki se nabavljajo pri razpečevalcih državnih taksnih vrednotic, ki imajo na vidnem mestu označeno, da so pooblaščen prodajati banovinske kolke.

Občinstvo se na to opozarja, kajti oblastva, ki bi prejela vloge v banovinskih poslih, a kolkovane z državnimi kolki, ne bodo dotičnih vlog vzelo v pretres, dokler ne bo plačana ustrežna taksa v banovinskih kolkih.

Tečajji naše Prosvetne zveze

S podporo in sodelovanjem kmetijskega oddelka banske uprave in s pomočjo, ki so jo nudili banovinski kmetijski strokovnjaki, je Prosvetna zveza v Ljubljani priredila v zimi 1936-37 20 kmetijsko gospodarskih tečajev v različnih krajih svojega delokroga. Tečajji so bili sledeči:

na Blokah 6, na Ježici 7, v Mediji-Izlakeh 6, Boh. Bistrici 6, Dragatušu 3, Vrhniki 7, Semiču 4, Mengšu 8, Begunjah p. Cerknici 1, Ca-

težu ob Savi 3, Cerkljah pri Kranju 8, Preski pri Medvodah 3, Trebnjem 6, Breznici na Gor. 3, Brdu pri Lukovici 3, Naklem pri Kranju 6, Stični 18, St. Vidu pri Stični 6, Semiču, ponovno 3 in v Ambrusu 18 dnevi tečajji.

Udeležba je bila povsod dobra, povetini odlična. Povprečno se zmeta računati 60 do 80 udeležencev. Ponekod je število presežalo 100 poslušalcev in doseglo celo število 250. Kmetički ljudje so z veliko pažljivostjo poslušali strokovna predavanja in ob koncu z zanimanjem posegali v razgovor. Radi so poslušali tudi predavanja o stanovski zavesti in izobrazbi.

Kot predavatelji so nastopali v veliki večini banovinski kmetijski strokovnjaki, deloma od kmetijskega oddelka banske uprave, deloma okrajni kmetijski referenti in strokovnjaki kmetijski šol. Živnozdravnika predavanja so imeli veterinarji iz Ljubljane in od okrajnih načelstev, pravne zadeve so obravnavali krajevni pravni strokovnjaki, gozdarstvo pa deloma predavatelji od Direkcije šum v Ljubljani, deloma okr. kmetijski referenti in strokovnjaki Vsi, na katere se je Prosvetna zveza obrnila zaradi predavanj, so se po najboljši možnosti odzvali in je vsa organizacija delovala zelo zadovoljivo.

Banska uprava je z omogočenjem teh tečajev izvršila lepo in veliko delo za strokovno izobrazbo in stanovsko zavednost slovenskega kmeta. Izkazalo se je, da kmetijsko-strokovni tečajji in predavanja, ki jih banska uprava skuša v čim večjem številu omogočiti po deželi, dosegajo v polni meri svoje namene, če se izvedba nasloni na krajevne, gospodarske, stanovske in prosvetne organizacije, ki s svojim društvenim vplivom morajo razgibati kmetčke ljudi v svojem okoliščju, da se pouka v razveseljenem številu udeležujejo. Uspehi, ki jih v tem pogledu zaznamuje Prosvetna zveza v Ljubljani v minuli zimi, so živ dokaz za to.

Prav pogosto trpijo tudi sadne letine, tako da so prav dobre letine res izjema. Zaradi tega smo naravnost prisiljeni, da gojimo najrazličnejše poljske rastline; če nam odpove en pridelek, imamo vsaj v drugem primerno nadomestilo.

Na njivah pridelujemo skoraj vse sadeže, katere potrebujemo za življenje, dasiravno dostikrat v premajhnih količinah. V prvi vrsti pridelujemo razne okopavine, krmne rastline in nekaj žit. Žita pridelujemo itak premalo in moramo kriti domačo potrebo od drugod. Kljub temu pa, da se pri nas pridelovanje žit tako slabo izplača, se bi hotel pridelovanja raznih žit naveden opustiti.

Korenitvo pridelujemo v glavnem za polkadanje goveji živini in prašičem, zlasti v zimskem času. Precej močno gojimo tudi krompir in pa koruzo; to sta dva precej važna pridelka, ki služita za človeško prehrano, obenem pa tudi za prehrano živine. Tudi razne krmne rastline, kot lucerno, domačo vetelejo, zelena koruzo, graščico in proso gojimo v precejšnjem obsegu.

Pa tudi tršni odnošaji, ki se radi racajajo, nas silijo, da osušemo pri sedanjih uredbi našega poljedelstva in živinoreje in da skušamo z izboljšanjem dosedanjih proizvodov doseči čim večje uspehe.

Pospeševanje samo gotovih panog bi bila

v današnjih težkih razmerah precej tvegana stvar, kajti cene nekaterih pridelkov včasih hitro padejo ali pa jih sploh ne moremo prodati. Tako pa, če gojimo več sadežev, si vsaj deloma lahko opomoremo.

V splošnem so pa naša posestva močno razkosana, kar je zelo slabo. Skoraj vsak posestnik ima svoje njive raztresene na vse strani; le redki so oni posestniki, ki imajo vse parcele lepo zložene.

Celo to opazimo, da gojijo nekateri na eni in isti njivi kar po več pridelkov. S tem se zemlja neenakomerno izčrpava, tako da je vsako kolobarjenje na takih njivah zelo otežkočeno.

Na njivah pridelujemo vedno le en sadež in ne mešanih kot dosedaj; taka mešana setev je zamudnejša in težja za obdelovanje. Priderek je manjši, ker duši ona rastlina drugo. Razni sadeži dozorevajo ob različnem času. Zato moramo tudi vsak pridelek posebej spravljati, pri čemer se zemlja močno stlači.

Če so njive preveč raztresene in zelo oddaljene ena od druge, izgubimo tudi zelo mnogo na času. Koliko stane samo zamuda časa pri prehajanju iz ene njive na drugo, nadalje pri nakladanju in skladanju orodja na vozove itd. Pa tudi nadziranje dela, opazovanje razvoja rastlin, nastopa škodljivcev in učinka gnojenja je otežkočeno.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Za generalnega preglednika za slovensko frančiškansko pokrajino je imenovan provincialni zagrebške pokrajine sv. Cirila in Metoda g. p. Mihael Troha.

d Za ravnatelja II. drž. realne gimnazije v Ljubljani je imenovan profesor Josip Osana. Cesitamo!

d Za novega primarija bolnišnice v Slovenjgradu je g. ban imenoval dr. Lojzeta Simonitiča.

d 70-letnik je postal g. Železni Alojzij, župnik v Goričah pri Golniku. Na mnoga leta!

90-letnico rojstva je praznovala ga. Josipina Puppo v Kranju.

d Slavni ameriški letalec polkovnik Lindbergh se je na povratku iz Egipta s svojim letalom ustavil ono nedeljo na zagrebškem letališču in naslednjega dne po ogledu Zagreba odletel dalje v Anglijo.

DOMAČE NOVICE

d Izreden občni zbor Zupanske zveze za Slovenijo bo v petek 16. aprila ob 10 dopoldan v trančiškanski dvorani v Ljubljani.

d Kmetovalčeva opravila v prihodnjih dneh. Poljedelstvo: Jeseni preorane njive so ozelenele plevela. Najhitrejša ga uničimo, če ga ob sončnem, vetrovnem vremenu prevlečemo z brano. Čas za saditev krompirja je tu; sadimo ga v jarke ali pa pod brazdo. Če ga sadimo v ravne vrste, mora biti ena od druge oddaljena 40 do 50 cm. Globina, v katero naj pride krompir, je zelo različna. Če je zemlja težka, mora priti v globino 5 cm, v peščenih zemljah pa vsaj 10 cm globoko. Za saditev moramo uporabljati samo zdrav krompir. Ko odbiramo krompir za seme, moramo prerezati več gomoljev; kakor hitro opazimo na prerezu pod kožo črnkast ko-

lobar, je to znamenje, da je gomolj bolan. Takega semena ne smemo uporabljati za saditev. Za saditev si moramo preskrbeti vedno zdravo semensko blago. Krompirju moramo zadostno gnojiti s hlevskim gnojem in pa tudi z umetnimi gnojili. Krompir potrebuje zlasti veliko kalija. Nabavimo si 40-odstotno kalijevo sol. Če ga sadimo v ravne vrste, ga pozneje lahko oskrbujemo z okopalnikom in osipalnikom. — Travniki: Treba je dokončati branje in čiščenje travnikov. Za razvažanje gnojnice po travnikih je še vedno prikladno vreme. — Zivinoreja: Začetek paše in zelenega krmljenja se bliža. Skozi celo zimo je dobivala živina skoro samo suho krmo, ki je precej različna od zelene. Zivalska prebavila se morajo zaradi tega prav polagoma privaditi na zeleno krmo in pašo. Zeleno krmo moramo začeti prav polagoma mešati med suho zimsko krmo; obenem pa začnemo suho krmo polagoma odtegovati, mesto nje pa pokladati od dne do dne več zelene krme, dokler ne pridemo v kakih 14 dneh na skoraj samo zeleno krmo. Pri takšnem počasnem prehodu od suhe na zeleno krmo ne občuti žival nikakih težkoč na prebavilih in ostane popolnoma zdrava. — Sadjarstvo: Saditev sadnega drevja bo morala biti v tem mesecu že končana. Kdor ni sadil že prej, mora upoštevati v tem mesecu že sušo zaradi večje toplote, hudih vetrov in zaradi neukoreninjenosti drevja. Spomladi je posebno važno oskrbovanje drevja, katero potrebuje predvsem gnojja, vode in pa rahle zemlje. Paziti moramo tudi na to, da ne zaloti slana zlasti breskev in marelic; v takih večerih, ko se bojimo slane, jih zavarujemo s primernimi odejami. — Vinogradništvo: V tem mesecu v vinogradih količimo. Za količenje mladih vinogradov, pa tudi tam, kjer moramo nadomestiti v starejših vinogradih slabo kolje z novim, vzemimo raje nekoliko daljše kolje, n. pr. 2 metra 20 centimetrov, ker ga potem lahko delj časa uporabljamo, kot pa, ako je samo 2 metra dolgo. Kolje moramo pred uporabo prepojit. Ako je kolje sveže, ga lahko prepojimo z petodstotno raztopino modre galice, ako pa je že suho, ga lahko utrdimo še s tem, da ga približno za eno tretjino visoko obžgemo. Pri količenju moramo paziti, da je kolje zadosti močno in trdno zabito v zemljo. Najbolje je, da kolje namestimo na zgornji strani trsa.

d Pastirski list belgrajskega nadškofa. Belgrajski nadškof dr. Ujčić je izdal svoj prvi pastirski list, ki ga bodo jutri prečitali v vseh belgrajskih cerkvah. V svojem prvem pastirskem listu pozdravlja duhovščino in vernike ter jih vzpodbuja h krepostnem življenju. Posebno poudarja, da prinaša med vernike Kristusov mir in ljubezen.

d Vsa Poljska se pripravlja za slovesno praznovanje kongresa, ki bo posvečen Kristusu Kralju. Kongres bo v Poznaniu, glavne prireditve bodo 27., 28. in 29. junija, katerih se bodo udeležili vsi evropski katoliški narodi. Umestno je, da prisostvujejo tudi zastopniki našega naroda v čim večjem številu temu kongresu. V ta namen odpotujejo izletniki iz Ljubljane 24. junija ob 12. ter pridejo naslednji dan zjutraj v Krakov. Mesto nudi veliko zgodovinskih zanimivosti, obiskali bodo grad Wavel, kjer počivajo poljski kralji. Popoldne pa napravijo izlet v sve-



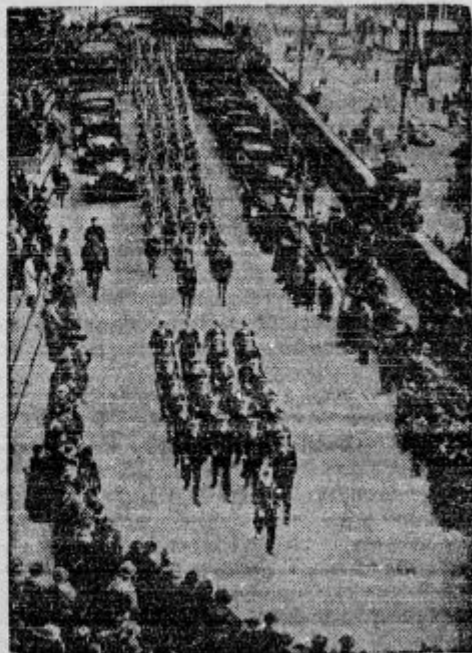
fovno znani solnati rudnik Veličko. 26. junija se poklonijo zaščitnici poljskega naroda Materi božji na božji poti v Censtohovoi, kjer imajo tudi svojo romarsko pobožnost. Popoldne se odpeljejo v Poznanj, kjer bodo 27., 28. in 29. junija prisostvovali slavnostnim zborovanjem in cerkvenim slovesnostim. Po kongresu obiščejo Varšavo, glavno mesto Poljske. Ogledajo si znamenite cerkve, dalje palače Lazienki in Wilanow, zvečer se vrnejo preko Dunaja v domovino. Zleteti je, da se udeležijo izletniki v narodnih nošah tega veličastnega kongresa. Vsi stroški, t. j. vožnja III. razr. brzovlaka od Maribora do Maribora, vsa prehrana in stanovanje, vstopnice znašajo skupno 2500 Din. Priglasiti se je treba pri Prosvetni zvezi do 1. maja, ko se vplača tudi prvi obrok 500 Din, ostala vsota se plača 1. junija.

d Posetite manufakturno trgovino Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10, ki Vas potreže najbolje.

d Slike našega voditelja ministra dr. Antona Korošca so izšle v povečani izdaji. Slike so lep okras naših društvenih sob in dvoran in se dobe po nizki ceni 3 Din pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7. Društva, kakor privatniki, segajte pridno po slikah onega, ki nam je vrnil slovensko prosveto.



Med tem ko pri nas davkoplačevalci kolnejo, ker mislijo, da jim bo zaradi tega davkarja kaj odpisala, pa so drugod davkoplačevalci takole znašajo nad davkarjimi: Mestni očetje v velikem nemškem mestu Draždane — Dresden — so dali na pročelje davčne palače napraviti tale klp, ki predstavlja tamkajšnjega davkoplačevalca, ki s izpraznjenimi lapi prihaja iz hiše.



V London prihajajo čete vojaštva, ki bodo sodelovale pri paradi ob kraljevem kronanju začetkom maja.

Veliko delo krščanskega usmiljenja

V nedeljo dne 11. aprila je imela Družba sv. Vincencija Pavelskega svoj občni zbor v Marijanišču. Kakor že lani, je bil tudi letos ta občni zbor prav za prav veličastna, spodbudna konferenca vseh konferenc, na katero so poslale vse ljubljanske konference (14) in 11 izvenljubljskih svoje zastopnike, skupaj do 70 delovnih članov. Sejo, ki se je udeležilo tudi nekaj prijateljev družbe, je vodil F. S. Finžgar. Družba je imela v letu 1936. 32 delovnih edinic (konferenc), ki so skupaj s centralnim svetom (z Marijaniščem) imele nad dva milijona din prejemkov, skoro toliko tudi izdatkov. Vseh delovnih članov je bilo okoli 370, ki izvršujejo vsa telesna dela krščanskega usmiljenja, v zadnjih letih v rastoči izmeri tudi duhovna dela krščanskega usmiljenja (poveljavlanje divjih zakonskih zvez itd.). Res svetla po-

stavka so domovi za mladino, ki že celo vrsto let delujejo (v Trziču, na Viču, v Trnovem, v Mostah) ali ki se bodo še letos ali v doglednem času zgradili (v Spodnji Šiški, v Zeleni jami in Ljubljani) in ljudske kuhinje (v Celju, kuhinja konference Sreca Jezusovega). Občudovanje vzbujajo visoke številke prejemkov in izdatkov nekaterih konferenc (Trzič: 322.614—322.002 15 dinarjev; Vič 124.628.08—121.955 din; konferenca Sreca Jezusov v Ljubljani: 190.885—176.719 din; Celje 78.820.96—46.559.50 din. Obilna je torej žetev, ki so jo nazele konference lansko leto na svojem okolišju. Toda ljubezen ne sme mirovati. Sila je velika. Za predsednika je bil soglasno izvoljen vseučilišni profesor dr. Leonid Pitamic. Bog blagoslavljalj tudi v bodoče veliko delo krščanskega usmiljenja!

vzročilo to dejstvo našim vinogradnikom, ki so še lani plačevali za kg galice do 4.80 Din. Proizvajalci galice pri nas pa še niso stavili vinogradnikom nobenih ponudb, čeprav so jih lani ob tem času že. Očividno hočejo izkoristiti konjunkturo in počakati trenutka, ki jih bo opravičil, da bodo postavili ceno čim višje. Za sedaj napovedujejo ceno 7 do 7.50 Din. Vinogradniki pa pravijo, da proizvajalci niso upravičeni dvigniti cen, ker so svojo zalogo 450 vagonov galice izdelali še prej, preden so cene bakru poskočile. Zato zahtevajo, da se določi galici cena, preko katere trgovci ne sme.

d 25.000 Din podpore je dalo ministrstvo zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani.

d Ogromen naval delomržežev in potepuhov v Ljubljano izpričuje najboljša številka, ki jo je dosegla ljubljanska odgonska postaja v prvem četrtletju. Mestna odgonska postaja je morala odpraviti iz Ljubljane rekordno število 507 odgnancev. To so povečini ljudje s dopeželja, ki so prišli v Ljubljano beračit, nadlegovat ljudi in tudi po hujskih namenih. To pa seveda niso vsi, ki se klatijo po Ljubljani ter jih bo policija morala seveda v kratkem še bolj prijeti in jih vprašati, kaj prav za prav iščejo v našem mestu. Na ta način je lahko množiti vrste brezposelnih in zahtevati kar v množinah podpor od mestnega socialnega urada. Mestna odgonska postaja ima s temi odgnanci ogromne stroške, ki bi jih mogoče mestni socialni urad prav zlahka uporabil za zaposlitev resnično v Ljubljani prebivajočih brezposelnih, toda delavoljnih delavcev!

d Zvon na Trsatu zvonil in morje Adrijansko buči: Pridite Slovenci o binkoštnih k Mariji na Trsat in obiščite prekrasni otok Rab! Za to najlepše majniško romanje dobi vsakdo brezplačna pojasnila pri upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

d Šest vagonov potvrjenega dalmatinca so zaplenili služabniki finančnega nadzorstva v Mariboru.

d Prebivalci Stare Kaniže žele, da se njih mesto proglasi za baško občino. Upajo, da bodo potem javna bremena zmanjšana.

d V farno cerkev v Galiciji pri Dobri so vlomili neznani zlikovci in odnesli pozlačeno monštranco, ciborij in tri kelihe.

d Usoda starokatoliške cerkve. V hrvatski starokatoliški cerkvi so v zadnjem času precej ocedili vrste glavnih ljudi. Zavrgli so enega svojih soustanoviteljev Marka Kalodjera, ki je bil tudi prvi njihov škof. Utrehtska unija, v kateri je starokatoliška cerkev včlanjena, je Kalodjeri vzela škofovski čin. Ozadje čiščenja, ki ga prav za prav lahko smatramo kot notranje razoda-

d Našim obrtnim mojstrom. Letos imamo v gluhozemnici več gojencev in gojenk, ki bodo dovršili svoje šolanje, pa bi se radi posvetili kakšni obrti. Vsi so dobri, uboglivi in pošten, toda večinoma sirote, ki nimajo nikogar, da bi se zavzel zanje. Stari so od 15 do 17 let in telesno dovolj razviti. Redki so pri nas mojstri, ki so se že kdaj odločili sprejeti gluhozemnega vajenca ali vajenka. Stori lo so to morda bolj iz sočutja nego iz spoznanja, da je gluhozemec izvrstna delovna moč, ki v marsikaterem pogledu odtehta polnočutnega človeka. V kolikor mu je pomanjkanje sluha težka ovira, ima pa zato izreden dar opazovanja. Odkazano delo izvrši z največjo vestnostjo in natančnostjo ter se resnično izživlja v njem. Šola mu daje dovolj podlage, saj se je naučil v njej z živim govorom domalega vseh onih predmetov, ki jih nudi osnovna šola. Tisto malo potrpljenja, ki ga mora mojster imeti skraja s takim vajencem, dokler se ne vrivadi na njegov govor, pač ni nikako breme. Zato pa vam je kasneje tak vajenec vdan in hvaležen, da takega med polnočutnimi le redko najdete. Vsa podrobnejša pojasnila daje Podporno društvo za gluhozemno mladino v Ljubljani, Zaloška cesta 5, ali pa ravnateljstvo gluhozemnice v Ljubljani.

d Konje za klanje so začeli kapovati v večji meri pri nas Madžari. Iz Subotice so odšli nedavno trije, zdaj pa še dva vagona konj za klanje.

d Govor na naše izseljence je imel predsednik dr. Stojadinovič in sicer po radiu. V svojem govoru se je spominjal velikih zaslug izseljencev ter jih pozival, da ostanejo zvesti tej svoji svetli zgodovini, da ne verujejo sladkim glasovom neprijateljev našega naroda, temveč da delajo složno za srečo in blagor domovine, naroda in kralja.

d Pet novih zračnih zvez bo imel letos Sušak in sicer Benetke—Sušak—Zagreb in Sušak—Zagreb—Sarajevo—Dubrovnik. Po sporazumu z Italijo pa še tri zveze s to državo.

d Manj, pa tisto dobro. Glasilo slovenskih trgovcev v posebnem uvodniku ugovarja namere, da bi hkratu uredilo kar pet do šest naših obmorskih pristanišč. Pravilno bi bilo, če bi določili kot svojo glavno luko na Jadranu Sušak, ki pride tudi za tranzitni promet najbolj v poštev. Šele ko bi sušaško pristanišče imelo vse to, kar potrebuje, ko bi dobilo tudi svojo železniško zvezo s Slovenijo in s tem z Avstrijo in Češko-slovaško, bi smeli začeti z izpopolnjevanjem

tudi drugih pristanišč. Najprej moramo napraviti eno glavno pristanišče in šele, ko to imamo, tudi misliti na druga pristanišča. To je gospodarsko in pametno.

d 50.000 Din je daroval za belgrajske mestne reveže ob svojem odhodu češkoslovaški državni predsednik dr. Beneš.

KRANILNICA GRAVSKE BANOVINE CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR

OBRETNOSTNA MERA ZA VLOGE ZNASJA

DO 5%

ZA VLOGE IN OBRETI JAMCI DRAVSKA
BANOVINA Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM
IN VSO SVOJO DAVNO MOČJO

d Obvezno zavarovanje posestev hočejo uvesti v donavski banovini.

d Cene kruha in drugih živil so se povišale v zadnjem času v Belgradu za 50 par do 2 Din pri kg.

d Neopravičen dvig cene modre galice. Modra galica se bo podražila zaradi skoka cen bakru na vseh svetovnih tržiščih. Prvo skrb je po-



Mesto Hongkong na Kitajskem hočejo Anglieži spremeniti v močno pomorsko trdnjavo.

Skrivalnica z nepričakovanim koncem

ali Pravična kazen za hudodelstva Pepčka Zmazka.



nje te cerkve, je ločevanje in sklepanje zakonov, ki ni bilo drugo kakor kupčijska stvar. Nova uprava cerkve, v kateri ne sede več pristaši te stare prakse, pa zatrjuje, da pojmuje zakon kot nerazdružljiv. Če je temu tudi res tako, potem ni pričakovati več številnejšega pritoka vernikov drugih cerkva v starokatoliško vero, ki so se itak rekrutirali največ iz ločencev. O borbenosti, kakor so jo spočetka kazali starokatoliki, pa že več let ni čuti.

d Če je to res. O novem »čudežnem« otroku ve povedati neki belgrajski časopis. Ze svoj čas so listi javnost seznanili s petletnim Mehom Focem, ki je pokazal izreden talent za računstvo. Sedaj so mu našli podobnega, namreč triletnega Perko Popoviča, sina uradnika v Podgorici v Črni gori. Fantiček zna kljub svojim trem letom že gladko brati in pisati in zna baje tudi že velik del zgodovine junakov iz srbskih in črnogorskih osvobodilnih bojev.

d Dve ciganski družini sta se udarili pri Kloštru Ivaniču zaradi lepe ciganke Lele iz rodbine Nikolič. Lela je še hodila v šolo in bila najboljša učenka v vsakem oziru. Ker je bila redna »pismena« med cigani, je imela med cigani častno mesto. Za njo so zvedeli cigani iz družine Goman. S tremi vozovi so se odpemili proti Ivaniču Kloštru, da bi jo ugrabili za 17-letnega cigana Mika. Najprej so se dogovarjali, ker so bili pa Nikoliči nepopustljivi, so jo Gomani hoteli kar ugrabiti. Morali so se udariti. Kmetje, ki so gledali to bitko, so uživali: ženske so regale in vrtele jezike, moški pa so se premetavali po cesti. Bil jih je samo vik in krik. Nazadnje so morali Gomani pobegniti. K sreči krvi ni bilo.

d Zavora mu je dala milijone. Vso Mataruško banjo (toplice) je kupil za sedem milijonov dinarjev inženir Božič, ki je izumil povsod poznano »Božičevo« zračno zavoro na železnicah. Izum je bil zelo dober in je povsod našel kupce. Božiču pa je to prineslo lepe milijone. Izum je bil dobrodošel najbolj za zaviranje pri večjih sestavah vlakov.

d Še je čas za zamenjavo starih bankovcev. Tisočdinarske bankovce s podobo sv. Jurija, izdane dne 30. novembra 1920, na katerih je pozlačena natiskana rozeta plave barve, kakor tudi 10-dinarske bankovce, rumeno-rdeče barve, na katerih vrti rozeta, katerim ni bila natiskana rozeta. 10-dinarske bankovce, temnoplave barve, na katerih vrti rozeta, izdane dne 1. novembra 1920; 10-dinarske bankovce, rumeno-rdeče barve, izdane dne 1. maja 1926 in 1. decembra 1929 — zamenjaj-

vajo vse davčne uprave v Jugoslaviji za polno vrednost. Tudi, če jih malo manjka. Opozarjamo vse, ki imajo še takšne bankovce, da jih zamenjajo vsak pri svoji davčni upravi (davkariji), da ne bo prepozno.

d Sava poplavlja. Sava je pri Belgradu poplavlila pristanišče in prodrla tudi v delavnice. Večje ladje sploh ne morejo pristati. Tudi pri Sisku se je voda na široko razlila. Preko 200.000 juter zemlje je pod vodo. Največ vode valita v Savo Kolpa in Odra.

d Brezsrčna mati. V Morišu ob Muri je lovski čuvaj v grmovju v rečni strugi našel zabojo, v katerem se je na ves glas drl otrok. Ko je zabojo potegnil h kraju, je v njem našel dete in listek, na katerem je bilo zapisano, da ga je Bog dal in naj ga Bog tudi vzame. Orožniki niso dolgo iskali, da so našli brezsrčno mater. Marica Cvetič se je na ta način hotela znebiti že drugega nezakonskega otoka.

d Na stara leta je zanorel. Pred letom je 65-letnemu starcu v Čakovcu umrla žena, nakar se je kmalu zaročil z vdovo srednjih let. Ze po kratkem času pa se je nevesta ohladila in ni hotela nič več čuti o starem vdovcu. Starca je bilo zato sram, ker so vsi ljudje za to zgodbo vedeli. Poraz v ljubezni ga je tako bolel, da se je šel nazadnje obesiti.

d Ta je pa res korenjak. Kar 132 let starega moža imajo baje v Velikem Ribaru pri Lipljanu na Kosovem polju. To je Bahtijar Kožan. Da je toliko star, to zatrjuje or sam. Pravi pa, da je kljub svojim matuzalemskim letom še svež in zdrav ter opravlja vsa dela. Dvakrat je bil ože-

njen. Najstarejši njegov sin je umrl star 105 let. Še živeči sin pa je star 87 let. Ostali otroci so skoro vsi dosegli visoko starost. Imel je mnogo otrok, saj živi še danes 312 potomcev njegove krvi.

d Nekaj mestnega letopisa. V letu 1936 se je rodilo v Ljubljani 2606, umrlo pa 1248 oseb; v Mariboru rodilo 1257, umrlo 883; v Celju rodilo 616, umrlo 440. — V ljubljansko bolnišnico je bilo sprejetih v l. 1936 28.950 bolnikov; 3500 več nego prejšnje leto.

d Lovski blagor. Franc Bauer iz Knežje Lipe pri Nemški Loki je šel nedavno po svojem lovskem okolišu na obhod. V snegu je opazil gaz treh divjih svinj. Takoj se je vrnil domov in poiskal osem gonjačev, s katerimi je zopet odšel za divjimi svinjami. Ko so lovci in gonjači prišli pod hrib, se je naenkrat pokazala iz gošče črna divja svinja s tropom pujskov. Prvi strel iz puške je zadoščal, da se je svinja zvrnila, pujski pa so bežali proti gošči kakšnih 30 metrov, nakar se je prvi obrnil, za njim pa vsi drugi ter so tekli k svoji ustreljeni materi divji svinji. Lovci so se pognali za njim in s precejšnjim naporom ujeli 13 pisanih prašičkov-dojenčkov. Da je lov tako uspešno uspel, je pripisati obilnemu snegu, ki je zapadel za velikonočne praznike. Ujete živalice sedaj že s tekom jedo žito in repo ter pijejo mleko. G. Bauer bo dobil tudi banovinsko nagrado, ki je za lov divjih prašičev določena.

d Nad 27 milijonov vkajženih. V prvih treh mesecih je bilo letos vkajženih na 273

V boju za šolski križ

V nemškem mestu Konnersreuth se je pripetil sijajni primer, kako lahko narod tudi v današnjih težkih časih in prilikah lahko brani svoje pravice do katoliških svetinj. Novi učitelj Arnold je odstranil iz učilnice križ in ga je spravil v svoje stanovanje. Izgovarjal se je, da ga križ moti pri pouku. Ko je ljudstvo ob priliki nekakega pogreba to zvedelo, se je vrnilo s pokopališča v mesto do šolskega poslopja in zahtevalo, da učitelj križ vrne. Narod je hotel križ v procesiji ponesti zopet na prejšnje mesto. Ko je učitelj odklonil ljudsko zahtevo, sta prišla v šolo povelj-

nik orožništva in en finančar. Zahtevala sta, da se ljudstvo razide, drugače bosta streljala. Tedaj so mnogi stopili iz množice ter postavili pred puške svoja gola prsa. To so bili bivši nemški bojovniki. Nikdo se ni premaknil z mesta. Ko so zastopniki oblasti hoteli nekatere zapisati, so vsi zahtevali, naj vse klišejo na odgovor. Šele tedaj, ko je prišla večja četa orožništva, se je narod vrnil domov. Vendar je odločna manifestacija ljudske volje na oblastnike vplivala tako, da so še tisti večer sami prinesli križ zopet v šolsko sobo.

posestvih, spadajočih pod okoliš ljubljanskega okrajnega sodišča vsega 27,314.360 din. — Vsota presega prejšnja leta za skoraj 50 odstotkov.

d Na Sveto goro, v Gorico-Trst, z avtom 6. do 9. maja. Kdor gre, naj se do 22. t. m. prihlasi upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

d Puščico za milodare je razbil. Med starodavnim mestom Ložem in vasjo Podložem stoji na prelazu mična kapelica. Proti koncu februarja so opazili, da je nekdo razbil puščico za milodare. Orožniki so prijeli mladega dečka, ki je tatvino priznal. Zaradi vlomne tatvine, pri kateri je bil plen 3 din, je prišel fant pred mali senat. Razprava je bila prav kratka. Fant je bil obsojen na 30 dni zapore, pogojno na 2 leti.

d Igrače bomo izdelovali doma. V Ribnici je bil te dni tečaj za izdelavo igrač. Udeleženci tečaja so s svojimi izdelki dokazali javnim predstavnikom, kako je že lepo napredovala ta obrt pri nas in da se moremo glede igrač že popolnoma osamosvojiti od tujine ter preskrbeti zanesljivega kruha domačinom.

d V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. rez. S. br. 30474/35.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Krona spomladanskega zasedanja Male zveze je bil prošlotedenski sprejem državnega predsednika Čehoslovaške dr. Beneša v Belgradu. Jugoslovanska prestolnica se je vsa odela v zastave in zelenje, poleg večdesetisočere množice se je sprejema udeležil knez-namestnik Pavle z vso jugoslovansko vlado in drugimi visokimi dostojanstveniki. Čehoslovaški predsednik je bil deležen tako pristranskega sprejema in tako viharnih ovacij, kot še nikdo pred njim. Jugoslovanski listi so dali izraza bratskim čutom Jugoslovanov do češkega naroda in čehoslovaške države v dolgih člankih in posebnih prilogah. Dnevi dr. Beneševga bivanja v Belgradu so bili veličastna manifestacija sloge med Jugoslavijo in Čehoslovaško in tako na svoj način dragocen prispevek k utrditvi Male zveze in pomirjenja v Podonavju.



V Belgradu se je mudil te dni predsednik Čehoslovaške republike. Slika nam kaže, kako ga pozdravljajo naša kraljica Marija, knez-namestnik Pavle in kneginja Olga.

d Na tri mesec zapore je bil obsojen radi protizakonitega postopanja bivši okrajni načelnik v Samskem mostu. Popovič.

d Gradove svetle zidajo v oblake. Vsi voditelji združene opozicije in sicer Ljuba Davidovič, Joca Jovanovič, Miša Trifunovič, Adam Pribičević se bodo v kratkem pripeljali v Zagreb in pri dr. Mačku imeli posvetovanje. Od njega si največ nadeja eden izmed voditeljev zemljoradnikov, namreč dr. Čubrilovič, ki je šel te dni v Zagreb, zaradi česar so ga drugi voditelji opozicije takoj napadli in izjavili, da je šel tja na svojo roko...

d Na »štrik« s krivcem!! Z novim finančnim zakonom se tudi izpreminja srbsko-hrvatsko besedilo dne 12. maja 1927 sklenjene trgovinske in plovne pogodbe med našo državo in Vel. Britanijo. Po desetih letih se je izkazalo, da se naše besedilo pogodbe ne krije z angleškim, in seveda v našo škodo. Po angleškem besedilu se oproščajo plačilne carine samo novi stroji za tekstilno industrijo, v našem besedilu pa je beseda »novi« izpuščena. Tako so se deset let uvažali carine prosto tudi najbolj stari stroji za tekstilno industrijo ter je bila s tem naša država oškodovana za milijone in milijone. Nekdo drugi pa je seveda imel od našega netočnega besedila dobiček. Trdno smo prepričani, da nikakor ne bo mogoče ugotoviti, kdo je zakrivil to napako, še manj pa, da bi se državi povrnila škoda. Sicer pa Boga zahvalimo, da smo vsaj po desetih letih prišli na to, da srbsko-hrvatsko besedilo ni dobro. Kaj, če

bi prišli šele čez 20 let in kaj če bi bila napaka še večja.

d Zanimiva odločba upravnega sodišča v Belgradu. Okrajni načelnik v Rumi je svoj čas s 3000 din kaznoval Valerijana Pribičevića, ker je baje imel v neki gostilni shod, ki ga pa ni prijavil oblastem. Banska uprava je potem odlok okrajnega načelnika potrdila. — Upravno sodišče pa je Pribičevića oprostilo in utemeljilo razveljavljenje s tem, da je Valerijan Pribičević govoril s svojimi prijatelji v kavarni, ki je javen prostor in prihaja vanj vsakdo, kdor hoče. Za sestanek, ki ga je treba prijaviti oblastem, pa je treba smatrati le sestanek v zaprtem prostoru, na katerega so bili udeleženci pozvani osebno.

d Volivni imeniki za Ljubljano. Mestno poglavarstvo je že 9. preteklega meseca predložilo volivne imenike ljubljanskemu okrajnemu sodišču, da jih potrdi odnosno pregleda v smislu določil volivnega zakona o narodnih poslancih. Zanimivo je, da je Ljubljana za morebitne skupščinske odnosno občinske volitve razdeljena v 39 volivnih okrajev. Izvršenih je bilo 8528 uradnih popravkov, ki se nanašajo na nove vpise, na izbrise in spremembo stanovanj posameznih volivnih upravičencev. — Potrebne so bile v imenikih tudi gotove spremembe hišnih števil. Koliko bo štela Ljubljana volivnih upravičencev, še ni bilo mogoče dognati, ker je treba izvršiti omenjene uradne popravke. Za volivne imenike je pri okrajnem sodišču določen poseben oddelek z enim uradnikom, ki je sedaj preobložen z delom.

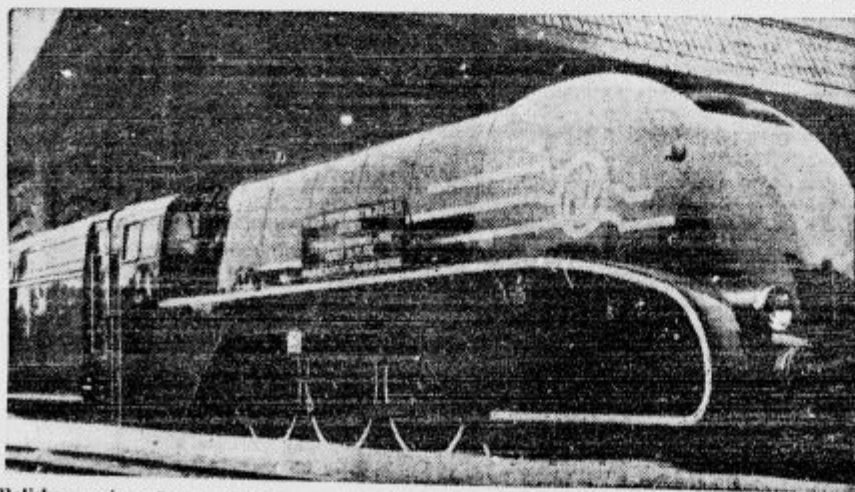
NESREČE

d Pod storžiškim plazom so našli sedaj še truplo Zdravka Kostanjevca in Vinka Lombarja. V Plazu je za enkrat samo še Viljem Plajbes, brat Rudolfa, ki so ga našli mrtvega.

d Ga še niso našli. Pogrešanega zagrebškega smučarja Vukosavljeva, ki je izginil v Triglavskem pogorju, še niso našli. Pač pa sta reševalca, ki sta odšla iz Mojstrane, našla včeraj pod malim Triglavom dve smučarski palici. Ker je pod Triglavom ogromno snega, je nemogoče organizirati tako uspešno akcijo.

d V Močenci je zadela kap nekega srčno bolnega, ki je popil po 4 litre žganja na dan.

d Nenavadna rešitev žensk iz valov. V narastli reki Tamnavi pri Obrenovcu so te dni utonili trije kmetje. Vsi so bili iz Orašca. Aleksandr



Na Poljskem se je močno razvila železna industrija. Zlasti izdelujejo veliko vagonov in železniških lokomotiv. Največjo in najmodernejšo lokomotivo vidimo na naši sliki.

der Simič Markovič je naložil na voz žito in ga hotel odpeljati v mlin. Obenem pa je nameraval konje oddati nekemu kočijažu v Obrenovcu, ker sta se bila v to že pogodila. Aleksandru sta se pridružila še dva kmeta in dve kmetici. Ko so žito oddali v mlino, so krenili proti Obrenovcu. Preden pa so prispeli v mesto, je hotel Aleksander okopati konje v Tamnavi in jih napojiti. Ni pa vedel, da je bila na tistem mestu reka globoka skoro štiri metre. Ko so konji stopili v vodo, jim je takoj zmanjkalo tal pod nogami in že je tudi voz zdrknil v vodo. Valovi so jih takoj zgrabili in potegnili v sredino. Vsi trije moški so utonili, ženske pa so imele srečo in so se rešile.

d Ko so šli veseljačit. V Zagrebu so podgane do smrti izgrizle dveletnega otroka, katerega so starši samega pustili doma in šli veseljačit.

d Granto sta vrgla ob tla. Pred dnevi sta našla 17-letni posestniški sin Nelo Filipič, doma iz Tinskega pri Celju in 12-letni najemnikov sin Lešnik, doma istotam, ročno granato in jo vrgla ob tla. Granata se je razletela in močno poškodovala Lešniku obe roki, Filipiču pa levo roko.

d Zasulo ga je. V kamnolomu v Kampiljah nedaleč od Krašnje, blizu velike ceste je napravil pesek za strešno opeko mladenič Jože Sušnik, p. dr. Levčev iz Krajnega brda. Nenadoma se je vdela velika plast zemlje in peska ter je mladeniča zajela tako, da ga je do vratu popolnoma zasula. V tesnem obliemu kamena si fant ni mogel pomagati. Nesrečo so opazili otroci, ki so se igrali nekje v bližini. Brž so hoteli domov povedat, kaj se je zgodilo. Ljudje, ki so takoj prisli iz bližnje vasi, so mladeniča hitro odkopali. Bila pa je že skrajna sila, zakaj fant je že kar pojemal od bolečine. Plaz mu je zlomil obe nogi ter mu zadal hude notranje poškodbe. Ponesrečenca so spravili v bolnišnico.

d Vlak je zadel v konja. Ono sredo je vozil hlapec tvrde g. Miklavžine iz Preserja pri Braslovcah natovorjen voz, v katerega sta bila vprežena dva konja. Na Polzeli pred železniškim tirom je skočil in trgovino in pustil konje, da so sami peljali naprej. Prav takrat pa je prišel na postajo Polzela osebni vlak, zato je hlapec takoj pohitel iz trgovine h konjema in hitro potegnul konja s proge na desno stran. Toda vlak se je kljub temu zadel v levega konja in ga na mestu ubil. Okrog nesreče se je takoj zbrala velika množica ljudi, strojevodja je vlak ustavil. Iz njega so

Vse se suče okoli Belgrada

V zadnjih tednih je bila naša prestolnica središče zelo važnih dogodkov. Bratskemu sporazumu z Bolgarijo je sledil uradni obisk italijanskega zunanjega ministra Ciana, ki je, naj kdo misli kar hoče, napravil konec neznošnim trenjem med obema sosednjima državama, olajšal položaj naših bratov onstran meje in zajamčil našo jadransko posest, tudi Dalmacijo, ki so jo nekateri Italijani prištevali v vrsto dežela, do katerih imajo posestno pravico.

Po odhodu italijanskega ministrskega predsednika je bil v Belgradu važen sestanek zunanjih ministrov Male zveze, na katerem sta zastopnika Češkoslovaške in Romunije kot člana Zveze odobrila najnovejše korake v zunanji politiki naše vlade. Tudi so na tem sestanku ugotovili popolno soglasje Češkoslovaške, Romunije in Jugoslavije v vseh drugih važnih vprašanjih, ki se tičejo teh držav.

Dne 5. aprila pa je prišel v Belgrad na uradni obisk sam češkoslovaški državni predsednik dr. Beneš. Njegovo dvodnevno bivanje

v Belgradu ni bilo samo zmagoelavje prijateljstva dveh zveznih držav, temveč tudi dokaz bratstva na življenje in smrt.

V nedeljo 11. aprila se je pripeljal v Belgrad predsednik turške vlade İsmet İnönü. Tudi ta obisk je potrdil moč in ugled ne samo Male, temveč tudi Balkanske zveze, ki ji je Turčija nad vse važen član.

Brezdvoma pridejo prejalalec v Belgrad, ki vodi pod sedanjo dr. Stojadinovičevo vlado neodvisno, vendar na vse strani prijateljsko politiko, še zastopniki drugih držav. Zato je več kot čudno, da je poizkušal te dni stari g. Davidovič z nekim svojim člankom kritizirati politiko današnje vlade, saj ta vlada zasleduje samo to, kar nam je najbolj potrebno: mir z vsemi sosedi, ki je važen predpogoj demokracije. Naslonitev naše države za vsako ceno na rusko ali današnjo francosko »demokracijo«, — kakor želi g. Davidovič — bi bila za našo državo zelo nevarna potuha boljševizmu, pred čigar »demokracijoc nas Bog varuj.

stopili potniki, vsi prestrašeni, če ni morda prišlo do kakšne hujše nesreče.

d Lokomotiva je povozila v smeri iz Viča proti Ljubljani 20 letnega dijaka Trgovske akademije Andreja Virnika.

d Ker je popustila opora. V rudniku Mirna v Golovcu pri Koprivnici na Hrvaškem se je smrtno ponesrečil 35 letni rudar Jožef Potošek, doma pri Sv. Krištofu, okraj Laško. Potošek je bil zaposlen v rovu 1800 m daleč od vhoda, kjer je kopal premog. Nenadoma je popustila opora in ubogega rudarja je zasulo. Ko so ga tovariši odkopali, je bil že mrtev.

d V greznici je utonila. Ono popoldne je soproga šolskega upravitelja Ivana Vertačnikova z dvema svojima otrokoma odšla k šivilji v Novo vas pri Blokah. Med potjo je stopila za hip k Dubičevim. Dočim je bila starejša hčerka, Milena, z domačim dekletom na vrtu, je bila mlajša, Nadica v »hiši«, pa je kmalu odšla ven. Kmalu so jo pogrešali in jo iskali povsod, pa je bilo vse iskanje zaman. Nazadnje se spomnijo na greznico, ki je bila slabo zaslonjena pri odprtini. In res so našli

deklico, ki je plavala v greznični brozgi, ki sega skoraj do vrha. Hitro so jo izvlekli in poskušali z umetnim dihanjem spraviti k življenju, pa je bilo že prepozno. Pokojna Nadica je bila hčerka bivšega tukajšnjega šolskega upravitelja pri Sv. Duhu g. Milana Vertačnika, ki se je vprav pred par dnevi ravno od tega otroka najtežje poslovil, ko je bil na velikonočnih počitnicah, in se je vrnil v Zagreb, kjer študira na višji pedagoški šoli.

d V Gradaščico je zašel. Ono noč je 44-letni zasebni uradnik Josip Oven v Ljubljani na poti na svoj dom v Trnovem v neposredni bližini svojega stanovanja zašel v naraslo Gradaščico, ki ga je odnesla dalje proti Ljubljani. Oven je v valovih utonil.

d Razue nezgode. Po neprevidnosti se je ustrelil v roko 16-letni Poreski Mirko iz Gornjega Brezna pri Celju. — Kosca Franca, 27 letnega rudarja iz Liboj je udarila vrvi vozička tako močno po nogi, da mu jo je zlomila, ko se je spustil v jamo na delo. — Pri telovadbi si je zlomil nogo 24 letni litograf Kržišnik iz Ljubljane. — S kropom se je polila po prsih 21-letna hči sluge Ivana Gršak iz Ljubljane.

d Še dve nesreči. V bolnišnici na Studencu pri Ljubljani delajo sedaj kanalsko napravo. Pri tem delu je zasula plast zemlje 30-letnega zidarja Alojzija Korošca, doma iz Velikih Lašč. Ko so sodelavci odkopali ponesrečenca, je bil nezavesten. Dobil je hude notranje poškodbe ter ga je moral ljubljanski reševalni avto prepeljati v splošno bolnišnico. Polomljenih ima tudi več reber. Njegovo stanje je smrtnonevarno. — V opekarni na Brdu pri Viču je udaril transmisijski jermen 34-letnega ključavničarja Franceta Panceta z Viča po glavi ter mu jo občutno poškodoval. Tudi Pance je moral z reševalnim avtomobilom v bolnišnico, njegove poškodbe pa k sreči niso nevarne.

d Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno za prtlju z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15480, 25. V. 85.

V vsako hišo Domoljuba!

Zakaj nazaduje prodaja tobaka

Na navedeno vprašanje odgovarja »Trg. listi« sledeče: Monopolska uprava se moti, če misli, da nazaduje prodaja tobaka le zaradi tihotapstva tobaka. Še bolj pa se moti, če misli, da more to tihotapstvo odpraviti s samimi policijskimi odredbami.

Prodaja tobaka pada, ker je silno padel zaslužek prebivalstva. Zlasti zmanjšane plače drž. nameščencev so znatno znižale prodajo tobaka. Pa tudi izdelki tobačne uprave so glede kakovosti nazadovali. Zlasti težijo kadeleci, da niso cigarete nikdar niti dva meseca enake. Znano je, da so dolgo veljali izdelki tvornice v Nišu kot najboljši. Sedaj te razlike ni več, ker se sedaj izdelujejo v Nišu prav takšni izdelki ko v vseh drugih tvornicah. Nič čudnega pa ni, če nekateri zaradi neprestane nejevolje nad kakovostjo izdelkov polagoma sploh nehaljo kaditi.

Kar se tiče tihotapstva samega, pa je treba pripomniti, kar smo že neštetokrat naglasili, da ne bo nihče tihotapstva preprečil, dokler bodo sadilci tobaka za svoj slahetni pridelek od monopolske uprave tako slabo plačani. Da plača monopolska uprava sadilcem kilogram tobaka po 10 din, sama pa prejme za ta tobak okoli 500 din, je vendarle malo prevelika razlika. Mnogo manj tihotapstva s tobakom pa bi tudi bilo, če bi ne bilo onih eksportnih cigaret. Da dobe tujci boljše cigarete ko domačini in pri tem še za polovico ceneje, menda le ni utemeljeno! Monopolska uprava naj že enkrat vse to prav preudari in bolj upošteva želje kadilcev, pa bo takoj tobaka in tobačnih izdelkov narastla. Sicer pa se more monopolski upravi dogoditi, da bo v Jugoslaviji vedno več ljudi, ki so se že odvadili kaditi.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Zadnje dni je začela komunistična armada prodirati v štiri smeri, od katerih sta dve manjše važnosti, to sta bojišči na skrajnem severu pri Hikonu in vzhodno od Madrida pri Teruelu, kjer so komunisti po svojih poročilih napredovali za par kilometrov.

Važnejša je komunistična ofenziva pri Madridu, in sicer v smeri proti Eskorialu (severnozapadno od prestolnice) in proti Kaza del Kampo, proti madridskemu vzhodnem predmestju, kjer so komunisti, kakor slovesno naznanjajo, zavzeli nekaj utrjenih gričev. Tudi severno od Kordove pri mestu Penjaraja, ki je kakih 60 km vzhodno od Pozoblanke, so se začeli rdeči vladinovi gibati s ciljem, da Penjarajo, ki je v nacionalističnih rokah, obkrožijo.

Na severu v smeri proti Bañau se ni pripetilo nič posebnega. Je pa verjetno, da bo nacionalistični general Mola v kratkem zopet pričel z napadi, ker je zavzetje Bilbaya za nacionaliste velike važnosti.

Uradna poročila iz nacionalističnega tabora poročajo sicer o napadih komunistov,

vendar dostavljajo, da so bili povsod komunisti odbiti z velikimi izgubami. Gotovo pač je, da se pred Madridom vrše zelo krvavi boji. O kakšni večji zmagi na tej ali oni strani, ko to pišemo, pa še ne more biti govora.

Casopisje poroča, da je italijanski general Bergozzoli, ki je poveljeval italijanskim četam, v ponesrečeni bitki pri Guadalajari, severno od Madrida, izvršil samomor. Vzrok samomora je baje pismeni ukor, ki ga je dobil iz Rima za neuspeh na bojišču.

BANKA BARUCH

II, Rue Aubert, Paris (9^e)

Odprijetje denar v Jugoslavijo
za jbitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.
Vrši vse bančne poste oskulantneje.

Poštne uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune.
BELGIJA No 2094-64 Bruxelles. FRANCIJA No 1117-34 Paris. HOLLANDIJA No 1138-88 Ned. Direct. LUXEMBURG No 5907 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

ITALIJA

s To in ono iz Julijske Krajine. V Solkanu se je pri delu hudo poškodoval Jožef Peršolja, ki je bil prepeljan v bolnišnico v Gorici, kjer upajo, da mu bodo oteeli življenje. — Pri Mirni je Janez Bojc, doma iz Opatjega sela tako nesrečno padel s kolesa, da je moral biti oddan v goriško bolnišnico, kjer so ugotovili, da si je zlomil obe nogi. — V Grgarju pri Gorici je mladi 20 letni Franc Ipavec pri poljskem delu nadel slučajno na granato, ki je ostala zarita v letel slučajno na granato, ki je ostala zarita v zemlji še iz časov svetovne vojne. Granata je eksplodirala in fanta hudo razmesarila. V bolnišnici v Gorici, kjer se sedaj nahaja, upajo, da mu bodo rešili življenje. — V Postojni je nepričakovano izbruhnil požar v hiši Franca Bizjakova. Ogenj se je hitro razširil in začel ogrožati tudi sosedna poslopja. S pomočjo gasilcev in vojakov se je posrečilo požar omejiti. Boj s požarom je trajal tri polne ure. Bizjaku je zgorela vsa letina. Škode imata 25.000 lir, ki pa ni krita z zavarovalnino. Občinske oblasti so odredile pomoč ponesrečenega. — Iz Smarna poročajo, da so tamkaj našli v jarku ležeče truplo 3 letnega otroka Danila Kristjančiča, ki so ga starši že dalj časa pogrešali. Otrok je po nesreči zašel na rob jarka ter se zvalil vanj in se ni mogel več rešiti iz vode, ki ga je takoj zalila in zadušila.

RUMUNIJA

s Stroge odredbe proti vseučiliščnikom. Vseučilišča v Bukarešti, Jassiu, Kološvaru, Kišinevu, Crnovicah, ki so bila radi napada na vseučiliškega rektorja v Jassiu profesorja Bratuja dosedaj zaprta, so zopet prišla s predavanji. Toda po novem vseučiliškem zakonu je bil vpis vseh onih dijakov odklonjen, ki so v dvoletnem zastanku s svojimi izpiti. Ta naredba je zadela zelo mnogo akademikov, ki so se manj pečali z učenjem, kakor z drugimi stvarmi. Samo na črnoviški univerzi je naredba

zadela nad tisoč akademikov, ki so skoraj vsi bili vpisani na pravoslavni teološki fakulteti in na judirni fakulteti. Naredba tudi prepoveduje akademikom vsako politično delovanje. Vsak študent mora pri inskripciji podpisati izjavo, s katero se obveže, da ne bo pristopil v nobeno politično društvo in k nobeni politični stranki in da bo spoštoval univerzitetne uredbe.

s Če se princ oženi po svojem srcu. Princ Nikolaj, brat vladajočega romunskega kralja Karola, se je že pred petimi leti tajno poročil s hčerko veleposestnika Buzea. Javnost je za to vedela. Državno in cerkveno sodišče pa sta zakon razveljavila, češ, da ni v soglasju s predpisi o porokah članov vladarske hiše. Princ se ni uklonil, ampak je naprej živel s svojo ženo. Sedaj je zahteval, da se njegovim otrokom dajo pravice sinov člana kraljevske hiše. To pa je povzročilo sklep kronskega sveta, s katerim se princ Nikolaj, ki je sedaj 34 let star, odpove vsem naslovom in ugodnostim kraljevskega princa ter postane navaden romunski državljan. Vlada je sklenila, da bo princu Nikolaju plačevala letno pokojnino. Sedaj samo še čakajo, da bo princ povedal, kako se hoče v bodoče pisati in kje se misli naseliti. Čuje se, da se bo preselil na Tirolsko z vso svojo družino in da si bo nadejal ime B r a š t e a n u, po imenu svojskega posestva v Rumuniji. — Kaj vse ljubezen strij

AVSTRIJA

s To in ono iz Korotana. V Ribnici pri Hođišah je umrla trgovčeva žena Terezija Vašner. — V Pečnici so pokopali Smojevo mater iz Spodnjih Brovelj. — Prav tam so položili v grob Marjano Resman. — Novi novci za 2 šilinga bodo nosili sliko Karlove cerkve na Dunaju. — 400 mladih mož se je pri zadnjih celovških naborih priglasilo za prostovoljce pri zračni armadi. — Aktivni in upokojeni železničarji bodo s 1. majem sprejemali plače v dveh

obrokih (doslej v treh) — V Dravi pri Marenbergu so našli utopljenca Jožefa Casa iz Šmihela. — Na Otmanjah je umrl nenadne smrti mesar Morak. — V Celovcu se je zastupila 24 letna služkinja Alojzija Zuchart. — Na beljaškem mostu je skočila v Dravo Frančiška Trnovc. Rešili so jo prepozno. — V Prevaljah se je obesil kovač Mako Musko. — Tat je vlomil v Leitgebovo pisarno v Sinči vesi ter odnesel denarja in blaga za 500 S. — Pri Dunaju je treščil na zemljo nek monakovski aeroplan Pilot grof Arco je nevarno poškodovan. — Glasilo avstrijskih socialnih demokratov »Arbeiter Zeitung«, ki je do zdaj izhajalo v Pragi, se je moralo najbrž zaradi tesnejših političnih stikov med Avstrijo in CSR preseliti v Pariz, ki bo ostal poslednje zatočišče evropskega marksizma.

NEMČIJA

s Pogreb brez mrliča so imeli v Schwerinu na Nemškem. V schwerinski bolnišnici je umrla neka deklica iz okolice mesta. Sorodniki so poslali pred mrtvašnico mrliča voz s krsto, da bi deklico doma pokopali. Vse se je zgodilo in deklico so pokopali v domači vasi. Šele čez 2 dni so slučajno ugotovili, da truplo deklice še leži v mrtvašnici in da se pokopali prazno krsto. — Casopisje poroča o usodi šolskih sester na Bavarskem. Dosedaj je vlada zaprla nad 50 njihovih hiš in je bilo prizadetih okrog 600 sester. Vendar sestre »morejo« v kraju ostati. Prebivalstvo zelo dobrohotno skrbi za njihovo stanovanje in zaposlitev. Sestre so zaposlene z ročnimi deli. Mnoge so bile nastavljene kot zakristanke, večina pa se je posvetila streebi bolnikov. Nekaj skupin se je izselilo v Severno Ameriko, druge pa se pripravljajo za preselitev v Brazilijo. Ponekod pa je krajevna oblast prebivalstvu prepovedala zavzeti se za sestre, katerim je bil nasilno odvzet njih poklic: vzgajati mladino.

RUSIJA

s Kaj pravi ruski samodržec Stalin. Nedavno je imel sovjetski diktator v Moskvi oster govor, v katerem je poudaril potrebo iztrebljenja vseh pristašev Trockega, ki rušijo ugled sovjetske države. Stalin je rekel, med drugim tudi tole: »Ne smemo čakati, marveč nasprotnika takoj razgaliti, kajti pet šestin sveta je dandanes še v rokah kapitalizma in Rusija je natrana s špijoni, morilci in saboterji. Najhujša nasprotnika sovjetov sta Nemčija in Japonska, težko je tudi v Skandinaviji, Angliji in Ameriki, lažje v Franciji!«

DROBNE NOVICE

Volitve v japonski parlament bodo 30. maja; na zmagajočemu vojaška stranka.

Nad 400.000 Turkov se bo preselilo iz Rumunije nazaj v Turčijo.

Cepilo proti žilasu (neke vrste trganje) je iznašel poljski zdravnik dr. Javorski.

10.000 ljudi je umrlo od glada v kitajski pokrajini Sečuan.

Te dni so slovesno odprli letalsko zvezo med Poljsko in Sveto deželo.

23. otroka je povila te dni žena upokoj. železniškega uradnika Goloviča v Pečuhu na Madjarskem. Vsi žive.

Žveplo pada z neba v Smirni, turskem pristanišču ob maloazijski obali; je ognjeniškega izvora.

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Repuje pri Vodica. Vel. petek se je šel v ljubljansko splošno bolnico č. g. Janez Kunaver zdraviti, pa je šel v smrt. V četrtek so ga pripeljali iz Ljubljane najprej v Repuje, kjer so čakali vaščani v velikem številu pred samostansko cerkvijo. Sveti maši sta brala za njegovo dušo p. Pristov in ljubli, stolni dekan dr. Fr. Kimovec, ki je tudi blagoslovil truplo. Nato se je sprevod uredil in krenil po vasi Repuje v Vodice na Gor., kjer nas je čakala pri križu zunaj vasi duhovščina pod vodstvom kamnškega dekana g. Mat. Riharja, ki je truplo blagoslovil. Nato smo odšli v vodiško župno cerkev. 17 duhovnikov je pelo mrtvaški oficij, nato je g. dekan Rihar imel peto črno sv. mašo za pokojnega, na koru je med sv. mašo pel in orglal vodiški g. župnik P. Janc. Pevci so zapeli »Nad zvezdami«. Sprevod krene iz župne cerkve na pokopališče, kjer se je zbralo mnogo ljudi, tudi nekaj pokojnikovih sorodnikov; g. dekan opravi pogrebne molitve, mešani pevski zbor vodiški zapoje še »Vigred se govorne, pogrebci zakopajo truplo. Rajni gospod župnik počiva med drugimi 4 duhovniki in čaka vsajanja. — Pokojni je bil 40 let župnik na Golem, zadnji dve leti pa je bival v zavodu č. šolskih sester v Repnjah, kjer je maševal in opravil druga duhovska opravila. Rad je bil tu in se zelo zanimal za kmetijstvo. Bil je dober duhovnik, Bog mu bodi milostni sodnik in plačnik. Molimo zanj!

Metlika. Na veliki četrtek smo pokopali Katarino Nemanič z Božakovega št. 25. Bila je tiha in skromna in nihče je ni veliko poznal na zunaj. Bila je pa zato njena duša bolj bogata. Bila je med ustanoviteljicami dekliske Marijine družbe v Metliki in družbi tudi do svoje smrti vedno zvesto služila. — Dober teden za njo pa je izdihnil njen sosed Martin Bajuk s št. 7, samski posestnik, star komaj 32 let. Nj življenja mu je prestrigla jetika, kateri je mlado življenje dolgo kljubovalo, a nazadnje le podleglo. Postal je mladi fant komaj pošteno, odpirala se mu je lepa bodočnost, a za vse to smrt ni nič vprašala. Težko ga pogrešajo doma, težko sosede, za katere je imel vedno veder nasmeh in pa zmeraj srce za pomoč, njegovo izgu-

bo čuti gasilska četa, za njim žalujejo fantje Marijine družbe, kateri je v zdravih dneh z veliko vnemo služil in zanjo tako rad tudi žrtvoval. Počivajta v miru! — V nedeljo, 11. aprila je bil v dvoran Hranilnice in posojilnice občni zbor Kmetijskega društva. Dosedanji dolgoletni načelnik Anton Bajuk je že pred občnim zborom prostovoljno podal ostavko, se je zahvalil za načelniško mesto, na njegovo mesto je bil izvoljen g. Govednik. G. Bajuku, ki je v najtežjih časih tako spretno vodil Kmetijsko društvo in mu pripomogel do tolikoga razmaha, se tem potom prav toplo zahvaljujemo, novemu odboru pa želimo veliko uspeha.

Repuje pri Vodica. Vse okoliške vasi vodiške župnije že imajo elektriko, samo pri nas je še nismo dobili. Četilske sestre so jo že davno hotele napraviti, a same niso zmogle, zato so se na pripravljanje nekaterih mnogih posestnikov odločili, da jo napravijo. Ker je pa povsod tako, da niso vsi za tako novo napravo, tako je bilo treba še te pridobiti. Posrečilo se je. Na banovini so se začeli zanimati za napeljavo elektrike v Repnjah, napravili načrt stroškov za napeljavo skupnega omrežja po vasi na 44.000 din. Ljudje so se podpisali, le odbora, ki naj bi pobiral od posameznih posestnikov njihove denarne prispevke, nismo mogli izvoliti. Zato je prišel k nam naš novi delavni in priljubljeni župan vodiški g. Janko Jerala, nas navduševal in sam po hišah pobral denarne prispevke. Tako nam je zdaj elektrika zagotovljena. Mislili smo, da bomo dobili elektriko že za veliko noč, pa so jo banovinski delavci napeljavali v Ihanu. Zdaj jo bodo v naši vasi; sneg jih je zadržal za en teden. V treh tednih ali še prej bo tudi v naši vasi zasilajala nova luč: elektrika. Ko bo zagorela, bomo vsi veseli, čeprav bomo morali šteti precej denarcev. Hvala banovini, županu Jeralu in vsem, ki so kaj pripomogli k temu delu. V edinosti in skupnosti je moč.

Raka pri Krškem. Na Dolgi Raki je po težki bolezni zapustil dolino solz birom znani orožnik Franc Meke. V Krški bolnišnici pa je umrl orožnik upokojenec bivši raški občin. tajnik Vidmajer. Iz Ljubljane je došla nepričakovana vest, da je tam nenadoma umrla v 5. letu redovnega življenja sedaj v umobolnici zaposlena, usmiljenka s. Plavtila Me-

telko iz Omajne. Svetila jim večna luč! — Pri padcu se je občutno poškodoval 6letni Opalkov Franček iz Zabukovja. So ga še tekom noči prepeljali v bolnišnico. — Avtobus ki vzdržuje promet med Krškimi in Novim mestom je vedel v zadnjem tednu nastale povodnji, vozil preko Rake in Bučke. Zdjaj pa seveda zopet »brenči« po navadni poti.

Brezje. Dne 6. aprila je umrl v frančiškanskem samostanu na Brezjah p. Norbert Sušnik. Rajni je bil rojen dne 31. avgusta 1875. v Prašah, župnija Mavčice, pri krstu je dobil ime Janez. Bil je rojak tu daljni sorodnik pesnika Simona Jenka. L. 1897. je stopil v frančiškanski red in bil 1. 1902. posvečen v mašnika. Znatne sledove svojega dela je zapustil pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, v Nazaretu v Savinjski dolini, kjer je 10 let kot ljudsko-šolski učitelj vzgajal mladino, pri Novi Stifiti in priklani na Brezjah. Vzljubiti smo ga radi njegove priklupljive priprostosti, ko je kot prijatelj prihajal v naše družine, kot pridigarja in spovednika, ki je s priprosto, pa odločno besedo vžgal v nas ljubezen do božje Matere. Za veliko gorečnost ga je Marija nagradila s čudežnim ozdravljenjem težke bolnice med pokojnikovo sv. mašo, o čemer priča lepa podoba nad stranskim vhomod v kapelico. Njegova zasluga je tudi, da je na Brezjah skoro vsaka hiša naročena na imžino zbirko Mohorjeve družbe. Zadnjih par mesecev je začel močno bolehati, vendar o svojem trpljenju ni nikomur potožil. Pet dni pred smrtjo, 1. aprila je za vedno jemal slovo od svojih prijateljev. Za predobrim p. Norbertom žalujejo sobotnje, Marijina družba in tretjeredniki, dalje bolniki in številni, ki jim je pokojni bil dušni vodnik. Zares velik pogreb v četrtek 8. aprila je pričel o priljubljenosti pokojnikovi pri duhovnikih in domačinih. Pokopal ga je ob navzočnosti 26 duhovnicov radovljiški g. dekan Jakob Fatur, ki je imel tudi lep pogrebni govor. Naj mu bo v nebesih Marija bogata plačnica.

Slovenci v Zagrebu. Velikonočne praznike ki so bili letos na zunaj pusti in sneženi, smo pri sv. Roku prav lepo preživeli. Ljudi je bilo vse dni več kot jih je moglo v cerkev. Tudi belo nedeljo, s katero smo stopili že v sedmo leto, kar se zbiramo pri sv. Roku, smo skromno, a lepo proslavili. Po praznikih pa se je začelo življenje v Slovemskem društvu, kjer je med prazniki nekoliko mirovalo. Spet so ob nedeljah predavanja, čez teden pa pev-

VINA iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivec najbolj!

RAZNO

Trajni kočni na vzhodu. Turkinje so nedavno ogorčene protestirale proti odloku turških oblasti, da se smejo nositi na glavi trajnih kodrov. Oblasven odlok je sila previden, ker proglašja vse aparate za kodranje za zdravju škodljive in zato prepovedane. Protest zahteva uradno preiskavo aparatov in navaja, da je kodranje ženskih las enako potrebno kot moško britje. Kak bo njegov uspeh, je negotovo, boje pa imajo Turkinje močno zavernico v ženi Alataurka Kemala, ki bi se tudi rada — kodrala. Ženske so pač povsod enake.

Skrinja tisočih umorov. Na umetnostni razstavi v Londonu so kazali skrinjo, ki nosi skrivnostni naslov: skrinja tisočih umorov. Pred 100 leti jo je kardinal Mediči daroval ruskemu carju Aleksandru. Zanj se je baje zanimal skrivnostni menih Rasputin. Oh sovjetski revoluciji je bila utihotapljena na Poljsko, kjer jo je kupil nek baron Landauer. O tej skrinji pripovedujejo, da je bila nekoč last Rimljanke Lukrecije Borgije. Skrinja je navidez preprosta in

L. Ganghofer:

20

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

»Toda, možje, možje!« je miril Senaver in se zril med kričajo. »Mislite vendar nekoliko dalje, ko do svojega golta. Saj vendar ve vsak od vas, kaj je za Melinjece njihov duhovni...«

»Res, res!« je dejal vmes Urštaler. »In med temi, ki so prišli k nam, je menda tudi eden, ki ga je sam mir v besedi in dobroti v očesu. Včeraj na noč je prišel k meni Ajgel... zraven je bil, ko je duhovnik govoril z Vace-manko.

Z vseh ustnic so se usula vprašanja, in Urštaler je pripovedoval, kar je bil zvedel od oglarja. »Roke so se tresle Ajgelu od samega veselja,« je končal, »oči so se mu svetile, in nobene druge besede ni vedel, ko venomer le eno: ti nam prinašajo zlate čase, Urštaler, zlate čase!«

Gluha tišina je zavladal po teh besedah.

Samo stari Gobl, opirajoč se z belo brado na palico, je zrnjal z glavo in zamrmral: »Zlati časi? Odkod neki naj bi se vzeli na lepem? Saj bi se moralo prej kaj zganiti v gor!« Napol ugasle starčeve oči so splavale čez dolino in iskale Utersberk.

Drugi so še vedno molčali. Rudlib, ki je bil zopet odložil krošnjo, je stopil k možem; lica so mu gorela in njegov glas je drhtel: »Samostanci so proti Vacemanovim fantom, je dejal Ajgel... izsekati bi morali gozd, mislim, da bodo imeli prosto pot povsod po dolini!«

Tedaj so vsi prikimali in Kepeleker je dejal: »No-

beden od nas mož ni našel prave besede, povedati jo je moral fant!«

Rudlib je hotel odgovoriti; toda oče ga je odrinil. »Tih bodi, Libli, nimaš še let za pogovor med možmi.«

»Pa imam pesti, ki bi udarile, in že davno bi bil čas za to!« Rudlib se je obrnil in se spustil ob krošnjo na klop. Možje so se ustrašili teh besed in Kinil se je plaho ozrl okoli po dvorišču in proti ogradnim vratom, ali ne nastavlja užes kak nepoklicani. Valdhavzer je pa stopil pred Senaverja in rekel: »Ti si župan v Gadenu... povej ti, kaj na storimo!«

»Kaj naj storimo mi vsi, bo razsodilo večje. Za svoj del pošljem tja k njim fanta s kruhom in sirom, z medom in medico, in jim želim dober sprejem v Gadenu.«

»Seveda, kar desetini že koj prvi dan!« je zavpil starejši Hanecerjev, rdeč v obraz. »Da bodo brž okusili, kako diši!« Eni so tem besedam pritrjevali, drugi so majali z glavami.

»Mislim, da nam bodo oni na večjo korist, ko mi njim!« je rekel Senaver. »In kdor hoče molsti, mora najprej kravo nakrmiti.«

»Že, že! A krava je kaj drugega! Pri njej veni, kaj mi more dati. Kdor pa hoče molsti gospodo, menim, mu ne bo treba jemati velikega zehrtarja.« Hanecerjev je stisnil roke pod gunj in odšel; njegov brat je bil v zadregi, vendar je sledil za starejšim. Eni so se smejali, drugi hudili: to vendar ni stvar, ki bi se dala odpraviti s posmehljivo besedo.

»Naj fant še malo počaka, Senaver,« je spregovoril Kepeleker, »skočim domov in priložim, kar morem utpeti!« Odhitel je.

»Tudi jaz bi rad dal, če bi le kaj imel!« je dejal Urštaler. »Ali, dokler ne prinese fant s planine, nimam sam skoro nobene drobtine v hiši.«

ste in igralske vaje. Za prihodno nedeljo (18. aprila) ob 8 zvečer namreč pripravljamo kar dve igri s petjem. Nastopili bodo naši najboljši pevci in pevke, ki so že tolikokrat pokazali svoje tepe petje in igranje. Upamo, da bo Jeronimska dvorana polna kakor prireditev tudi zasluzi.

St. Jurij pod Kumom. Na Selu je umrl Janez Sladič, po domače Cimernan. Bil je ugleden gospodar, dober družinski oče in globokoveren mož, kakršnih danes potrebujemo. Poleg drugih dobrih lastnosti ga je krasila tudi velika radodarnost zlasti do cerkve. Daleč naokrog je bil znan in priljubljen. Zapušta ženo s tremi nedorašlimi otroki. — V aredu je gorelo na Stranskem vrhu pri Pirou. Kako je ogenj nastal se ne ve, nabit je bil podtakljen. K arci so hitro pribiteli gasilci in ogeni tako omejili, da je pogorela le streha pri hiši in pod streho 4000 din gotovine. — Prosvetno društvo je te dni dobilo veliko novih knjig in otvorilo knjižnico, ki je odprta vanko nedeljo po peti in deseti uri. — Na dan farnega žegnanja dne 25. aprila priredi Prosvetno društvo po sveti maši igro, štiridejansko »Crna žena«. Igra je lepa. Bila je že igrana na vseh večjih odrih in je povsod žela priznanje. Pridite jo pogledat.

NOVI GROBOVI

d Aleluja, upanje vzbuja. V tihi celici frančiškanskega samostana na Brezjah je prenehalo biti srce duhovnika p. Norberta. — Na Rakeku je zapustil solzno dolino spediter Ludovik Vidrih. — V Mariboru so pokopali Stanko Ribariča, poštnega uradnika v Slovenjgradcu. — V Smarju pri Jelšah je nenadoma umrl profesor dr. Franc Lorger. — V Murski Soboti je odšel h Gospodu po večno plačilo duhovnik Salezijanske družbe g. Franc Povše. — Pri Dev. Mar. v Polju so pokopali Ivana Jančar. — V Celju je zapel mrtvaški zvon trgovskemu poslovodji Mirku Vidčniku. — V Srednji vasi v Bohinju je umrla blaga žena Marija Golf, mati tamošnjega gospoda župnika. — V Škalah je preminul Edvard Kovač. — V Radovljici so sprejeli na božjo njivo Frančiško Zerove roj. Globočnik. — Na Golniku

St. Jernej. Te dni odhaja v Vovkovo hišo v zahtuten pokoj g. svetnik in župnik Lesjak Anton. Vodil je laro nad 34 let. Je to najštevilnejša kmečka fara naše škofije, ki šteje okrog 7.000 duš. Za njegovega župnikovanja je presezek rojstev velikanski: 2.348 je bilo več rojenih, kakor jih je pa umrlo. Zdrav rod je rasel in se izobraževal: Ubogal je svojega pastirja in se zbiral okrog njega in njegovih pomočnikov. G. župnik je dal seridati dvorano, da bi se ljudje izobraževali, ki je prostorna, kakor se spodobi za tako ogromno laro. Njegova ekra za izboljšanje vseh poselopj je bila vzorna, prenovil je cerkev, dal postaviti nove orgle, le eno željo mu ni bilo mogoče izpolniti: povečati je želel še cerkev, pa se je čutil že preveč slabotnega, da bi se lotil dela, ki ga sodaj prepušta nasledniku. Ob odhodu mu želimo, naj ga Bog obrani še mnogo let zdravega in čvrsteja, da bo imel še nadalje veselje s vrtem, z drevesci na ljubkem vrtičku okrog Vovkove hiše. Ostane mu pa vedno hvalezni za njegovo delo in trud. — V Cerovem logu je mlinski kamen, ki se je razletel med mletjem, ubil najstarejšega sina mlinarjevega, Zajorca Franca, ko je bil šel zasipat v mlin. Pokopali so ga v četrtel.

je odšla k Stvarniku po plačilo redovnica s. Terezija Kolman, učiteljica pri Sv. Petru pri Mariboru. — Pri Sv. Jerneju pri Ložah je zaspal v Gospodu dolgoletni organist in cerkovnik Otič Blaž. — V Orehovcu pri Kostanjevici je na veke zatisnil oči 77-letni Anton Koretič, oče uršulinskega duhovnika g. Frana Koretiča. — Na Glincah je zapustila solzno dolino vzorna žena Selan Frančiška. — V Sapjanah pri Reki je umrl želez. uradnik v p. Ivan Pušnik iz Črešnjec pri Slov. Bistrici. — V Komnu na Krasu je zapustila solzno dolino Friderika Kotnik roj. Tönnies. — V Ljutomeru so pokopali trgovca Franca Repiča. — V Ljubljani so umrli sledeči: trgovka Antonija Gastraun, posestnica Katinka Bizilj roj. Jager, ravnatelj podružnice zavarovalnice »Croatia« Stanko Jesenjo, delavec v kemični tovarni Franc Primc, Černetič Terezija, strojevodja drž. žel. Leopold Rozman in posestnik France Dovič. — Daj jim Gospod večni mir!

Roparski umor v Javoru pod Ljubljano

Na nedeljo, dne 11. aprila zvečer okrog šeste ure je ropar napadel kuharico iz župnišča v Hlevu, da bi si privojil ključke za župnišče za nadaljnji umor. Z rovnice ji je razbil glavo do smrti. Lakanih ključev ni dobil pri revirju, ki je že 33 let vestno opravljala svojo službo. Zaradi poskušnega vnoza na evsti večer med polnočnico so se pri glavnih vratih župnišča napravila skrivna spirala, zato ropar ni uspel za nadaljnji umor v župnišču.



Kostanjevica. Zopet je odšel v večnost eden naših najboljših mož: Anton Koretič iz Orehovca. To je bil mož, kakršnih nam manjka. Neomajen je bil v svojem katoliškem prepričanju. Vasko I. nedeljo v mesecu smo ga videli pri obhajilu. Ljubil je svojo zemljo, svoj grunt. S pridano in Huberzijo je obdeloval svoje polje in se silavo boril za

skorjo kruha. Modro in strogo je vzgajal svojo številno družino. Eden njegovih otrok je duhovnik, namski spirital v Ljubljani. — Rajni je bil podoba poštnega in vselega Dolenjca. Vedno je imel pripravljeno duhovito šalo za vaakogar, ki ga je arečal; vedno ga je spremljal smeh in dobra volja. Zato so ga povsod radi imeli. Bil je tudi velik ljubitelj lova na polhe. Vasko leto, ko je njegov sin, g. spirital France prišel na počitnice, je moral z očetom na Opatovo goro, da sta pregledala kraje, kjer je bilo največ polhov. Ko sem ga v njegovi hudi bolezni obiskal, mi je rekel: Glej, prijatelj, vse na tem svetu mine: lepota, mladost, grunt, denar... Ostane nam le eno: večnost in Bog, ki nas je zase utvaril. Draga, poštna dolejška duša; ti že živiš! Boga v večnosti, kajti celo življenje si hodil po poti, ki vodi k Njemu. Počivaj v miru! — Preostalem naše iskreno sožalje!

>Ali česa potrebuješ?< je vprašal Senaver. >Ti že pomorem.<

Urštaler je odkimal. >Jutri mora fant priti.< Potem je odšel in z njim je odšel Grinštajner, ki ni bil spregovoril nobene besede.

>Kos mesa imam doma,< je rekel Kirngaser, >in par sladkih sirov bi se tudi še našlo.<

>Prav, prav, tudi jaz grem domov in se pogovorim z ženo,< je menal Berenlohner, >mislim, da bo kaj malga že priložila te<

>Tvoja ža,< je zagodrnjal Kaganhart in zavil oči, >toda moja bo grdo gledala.<

>Pa ji povej, naj si ostrize zobe!< se je zasmejal eden Vinklerjevih. >Nastrigla bo toliko kosmatin, da si bodo napravili samostanci iz njih kar obleko.< Obrnil se je proti Senaverju. >Grem k materi po kos platna.<

Zdaj so odšli vsi; Svajger je hotel prinesiti merico strdi. Valdhavzer jajec in zabele.

Krošnja bo zvrhana, da ji bom komaj kos,< je menil Rudlih. >Toda če bi bila težka tudi ko tele, odnesem jo! Samostanci bodo gledali!< Začel je drešiti vrh na krošnji, da bi določil, kar bi mu še prinesli.

>In ti, Gobl?< se je obrnil Senaver do starca, ki je naslonjen z brado na palico, s polpriprtimi očmi gledal za odhajajočimi. >Zakaj ti nisi nič govoril?<

Starce je počasi dvignil obraz. >Ker ene besede ne vem, ki bi bila vredna truda.<

>In tudi ne maraš kaj pridati?<

Truden nasmeh je preletel uvele starčeve ustnice. >Da bi dajal? Čemu neki naj bi še dajal? Zmajal je z glavo. >Kdor kaj hoče, pride že sam in vzame. Zene mi ni bilo treba dajati... bolezen jo je pobrala. Sinov mi ni bilo, treba dajati... enega je ubil gospod Vace, drugega je zasul plaz, zadnjega so raztrgali voljeje. Ni mi bilo

treba dajati Hajlke, mojega ljubega dekleta... Aha jo je požrla. Čemu neki še dajati? In kaj? Včeraj mi je crknila zadnja koza. Moje bajte ne mara nihče, že miši in podgane se selijo iz nje. Samo jaz sem še. In tista, ki me bo vzela, tista že pride, da, da, čeprav moram dolgo čakati nanjo. S koso bo zamahnila... in jaz se bom zasmejal in rekel: zdaj imam mir.< Pokimal je in krenil proti lesi.

Senaver je stopil za njim in ga pridržal za roko. >Gobl! Gobl! Kakor ti, tako bi človek vendar ne smel govoriti!<

>Zakaj ne?< Starce je dvignil rdeče veke in pogledal s svojimi trudnimi očmi kmetu v obraz.

>Poglej, Gobl, tebi samemu pač ne bo več svetelo, kar se ti je pogubilo in strobnelo. Toda misli na druge. Gobl, in ne jemlji jim poguma s svojim govorjenjem! Poglej, nisem maral govoriti pred drugimi, zakaj vse izblebežuje... tebi pa povem: dosti si obetam od večrajšnjega dne, ki nam je dal samostance. Kot gospodarji prihajajo v dolino, in to se bo Vacemanom tu gori hudo pokadilo v nos. Dobro me pomni, začeli se bodo rvati in ravsati med seboj. Če bo požrl gospod Vace samostance, ne more priti huje, kakor je že vedno bilo. Če pa upognejo samostanci Vaceja, more priti samo boljše in zlati čas se začne.<

>Zlati čas? Tedaj bi se moralo prej kaj zganiti v gorih?< Stari Gobl je zmajal z glavo. >Mi, Senaver, mi jih ne učakamo več. Čas je na polovini... staro je pol, novo je pol. Hlev mi je pogorel. Nobena čarovna zel ni pomagala... in z melnijske cerkve je strela zbilja križ. Čarovne zeli so suhe, cerkveno bilje nima plodnih tal. Gospod Vute spi v gori in omi drugi v oblakih... preden se kateri zbudi, se mora zganiti v gorih!<

>To je blodno besedičenje, Gobl,< je dejal Senaver.

ima navadne predele za vinske steklenice, vmes pa je skritih nebroj malih predalčkov, v katerih se nahajajo stekleničice, ki so nekoč očitno vsebovale razne strupe. Bajje je Lukrecija s pomočjo teh strupov spravila s sveta več sto ljudi, ki so bili napoti njeni razuzdanosti in častihlepu.

Rdeče jezero. V ljubki puščavi, 217 km južno od Biskra, leži mesto Temasinin. Obdano je naokoli od številnih malih in večjih jezer, ki imajo to posebnost, da je njihova voda rdeče pobarvana. Dolgo so iskali razrešitev te skrivnosti in nazadnje odkrili na milijone neznanih živalic rdeče barve, ki dajejo vodi živodrečo barvo. Voda vsebuje tudi mnogo raztopljenih soli, ki jo seve pridobivajo — za svojo živino. Je namreč že po naravi rdeče barve.

Za mojstre naših čevljev. Najdražje čevlje na svetu izdeluje pariskki čevljar Yantory, ki ima svojo delavnico v podstrežju neke velike hiše. Za par čevljev mu plačajo do 10.900 din. Moral je že biti mojster v svoji stroki, da so ga jeli po

Iz naših društev

Reče pri Škofji Loki. Kat. prosv. društvo je na cvetno nedeljo priredilo lepo materinsko proslavo. Točke, ki so jih izvajali naši namlajši, so segale do srca. V kratkem zopet nastopi na našem odru šolska mladež z lepo igrico in petjem. Tudi to pot pričakujemo, da nas bodo drobitanci zadovoljili. — V zadnjem času so zopet trije farani prestopili pra gvečnosti. Bili so: oče Jože Kunstelj iz Gorenje vasi, dalje Apolonija Jenko in Franciška Štarnan, obe iz Godešica. Tem se je pa pridružil še neznan siromak, brezdomec, ki ga je smrt zalotila med nami in mu dala dom na našem pokopališču. Vsem naj sveti večna luč! — Naša postaja je sedaj električno razsvetljena. Merodajnim činiljem smo za to koristno napravilo iz srca hvaležni. — Prejšnji teden je več naših fantov odšlo k vojakom. Večinoma so bili člani našega društva. V službi domovine jim želimo vso srečo, najbolj pa želimo, da se vrnejo med nas z zdravo dušo in zdravim telesu! — Velika noč nas je močno presenetila s snežnim metežem. Narava je izražala božični čas, šele v cerkvi smo začutili velikonočni dih. Narava je včasih res zelo muhasta in nas plaši, pa se končno vselej na dobro obrne.

Kranj — Smartno pri Kranju. Koncert slovenskih narodnih pesmi priredil pevski zbor akademikov »Naša pesem« iz Ljubljane v Ljudskem domu v Kranju dne 17. aprila ob 8 zvečer in v Šmartinskem domu v nedeljo, 18. aprila ob treh popoldne. Na koncertu bodo peli same slovenske narodne pesmi, ki se pojo na Gorenjskem, Koroškem, Dolenjskem, Goriškem, v Beli Krajini in v Prekmurju. Tudi besedila pesmi bodo ohranjena v narečju, zato bodo poslušalcam na razpolago tiskani programi, ki jih dobite pri nakupu vstopnic. — Akademski zbor »Naša pesem« je iste pesmi izvajal že na koncertih v Ljubljani in Kamniku na veliko zadovoljstvo občinstva, ki je navdušeno zahtevalo ponovitve nekaterih pesmi. Ti koncerti so dokazali, da slovensko ljudstvo ljubi svojo narodno pesem. Vsem, ki so koncert zaželeli, je bilo žal. Glejte, da se tudi vam tako ne zgodi!

Sv. Trojica pri Moravčah. Kat. prosvetno društvo priredi v nedeljo 18. aprila v šoli dramo v 3 dejanjih »Pri Hraštovih«. Prihodajo nedeljo 25. aprila se ponovi igra pri Sv. Heleni. K udeležbi vabimo.

Stara Loka — Zmizec. V nedeljo dne 18. aprila ob desetih bo v društveni dvorani v Škofji Loki občni zbor krajevne Kmečke zveze občine Stara

Loka in Zmizec. (Edinice Sora in Zmizec). Poroča g. Ovsenik iz Predoslj. Vabljeni vsi kmetje in prijatelji kmetov.

Virmaze — Sv. Duš. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 18. aprila in prihodajo nedeljo, 25. aprila ob 4 popoldne v Kmetijskem domu narodno igro v 4 dejanjih »Koroški tibotapci«. Igra se godi v času bojev za Koroško. Ker je že veliko zanimanje, zato rezervirajte vstopnice v predprodaji. S to predstavo zaključimo letošnjo sezono, zato vabimo vse k obilni udeležbi.

Visoko srad Kranjem. Visoki cerkveni pevski zbor je igral v nedeljo v Ljudskem domu v Šenčurju pod vodstvom akademika Jagodica spevoigro Josipa Lavtičarja »Mlada Breda«. Igra je bila igrana v splošno zadovoljstvo vseh in so bili vsi očarani od lepega petja. Zbor je zapel dovršeno tudi nekaj umetnih pesmi. Na občno željo se igra ponovi v nedeljo 18. aprila popoldne ob 3 v šenčurškem Ljudskem domu. Vsi prireditelji lepega petja od blizu in daleč se vabite k prireditvi. Nikomur ne bo žal.

Kresnice. Prosvetno društvo bo ponovilo v nedeljo, dne 18. aprila ob 3 popoldne Vombbergerjevo veselolajo »Voda«. Vse, ki niste mogli priti k prvi predstavi, pa bi se radi iz srca nasmejali, prav ugodno vabimo!

Z južne zemlje

Hvala Bogu, da je Domoljub bolj točen kot sem jaz. Vedno mi prinese kaj lepih novic. Tako sem zvedel, kako so se mi postavili moji Kostonjevčani pri tekmi za Domoljuba. In kako so skočili na noge Škocjanci in Cerkljanci in kako se bahajo Račani. Kar lepo se berejo take novice, ki potrjujejo, da je tudi Dolenjec vreden poštenega slovenskega imena, kar sem jaz sam izkušal v Kostonjevici in Metliki, kjer smo tudi znali biti jele in železo, kadar je bilo treba. Ivan in Jože Kavčič in France Kuhar in Andrejci in Toneti in Jankoti in Janeti in... se še spominjamo, kako smo orali in kovali, in prav danes zvem, kako se je Metlika pokazala, da je vreden mejnik slovenske zemlje, ki smo ga zabijali in zabijali in sedaj nepremakljivo stoji dol ob Kolpi in bo stal za vselej. Zares mi je bilo čudovito zadoščenje, ko sem našel tako ugoden rezultat občinskih volitev metliške okolice. Zato moram kar po Domoljubu čestitati mojem, ki ste tako lepo stali in se nemara tudi v besedi domislili, kako smo le z vso zvižasto mogli ukamiti budno oko nasprotnikov, ki so nam hoteli onemogočiti pritožbo

proti nezakonitosti volitev leta 1933. Bila je to juška doba in dogodek, ki bi spadal v občinsko kroniko. Nemančeva hiša pa ostane slovenska trdnjava. Le škoda, da je tako daleč, da ne moreva izčiti »stakčico« na zdravje. — Tukaj imamo seveda vedno kaj novic. Veselic in zabav, pa tudi božjega kaj. Pa so vam naši ljudje rogovile, da ul za nikamor. Ni jim dovolj prepusta; čeprav val tožijo, da nimajo denarja, pa so potegnili predpustne norčije vse v Veliko noč. Včasih je bilo pušta en dan, posta 40, sedaj se je pa kar obrnilo.

Naši Prekmurci so za predpust napravili prvo slovensko prireditev, pa je kar dobro uspela. Upoštevati je treba, da je bilo treba premagati več težav ko na »Telebanovem«, pa so jih vse premagali in lepo zapeli, lepo zaigrali in deklamirali in še zasvirali. Zato zadnje je seveda najlaže, ker kjer je Slovenec, tudi godca ne manjka...

Napravili smo tudi izlet v Berisso, kjer je bila 28. februarja slovenska maša in večerica. Ordo je pogledalo vreme, pa se nismo ustrašili. Nazadnje smo bili z dajem kar zadovoljni in kot »zadovoljni Kranjci« smo z veselje pesmijo hoteli domov (50 km daleč) s svojim posebnim avtom. Čudno, če ni kdo uganil: »Evo jih Kranjci! To vemo, da nismo spreobrnil vsi, kakih 20 jih je pa le pristopilo k božji mizi in polovica jih je prišla k maši in so le apet slisali božjo besedo, ki so jo umeli.

Sedaj se vojskujejo okoli slovenske boje. Smo farji, fašisti in komunisti, zato pa gleda, da bomo tako dolgo postavljali in prestavljali pištrčke s slovensko šolo, da bo nazadnje kuhana smola. Zares velike vztrajnosti bo treba, da se kaj naredi, ker so komunisti strašansko nasprotni. Taki junaki, pa se boje nun... So čisto pozabili, da je bilo v Španiji z unami kaj malo posta... Hladnik Janez.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslav. tiskarna.

sečati ameriški milijonarji in pri nimen naročiti blago. Posebno slovijo njegovi ženski čevljički, ki jih izdela prav umetniko. Moč je hkrati čudak. Kdor pride k njemu, mora naročiti vsaj tri pare hkrati in plačati polovico naprej. Če čevlji niso narejeni po nogi, vzame mojster škarje in jih sestriže na kočke, potem pa naredi nove. Letno izdela komaj do sto čevljev, a ima toliko dohodkov, da si je kupil že lepo posestvo na deželi, kamor hodi na počitnice.

Vesel, ker je zadel v loteriji. V delavski četrti mesta Pariza so se minuli teden dremjali številni ljudje pred neko mesarjico. Njen lastnik je namreč zadel največji dobiček v loteriji, prej pa je vsakemu, koogar je srečal, obljubil, da bo v slučaju dobitka dajal cel den meso zastojni. Držal je besedo, mesarja je bilo srečnega dne odprta od zanaega jutra do pozne noči, tisoče »odjemalcev« je prišlo do zastojnskega mesa, srečni milijonar pa je na teden štél stotisočake in se povrh še veselil zadovoljnih »kupcev«.

Starec je pokimal. »Prav praviš! Zato pusti, da grem domov! Kakor kdo tudi govori, tako ali tako... ne glave nima in ne repa. Kdor več govori ne more, mu je najboljše. Teda sem se domislil pod jablano.« Tipaje s palico je odšel starček proti lesi.

Tedaj se je pojavil v vratih mlad kmet, razburjen, rdeč v obraz od hitre hoje, Šapbahor, ki je imel kmetijo med Šenavom in Melinjem, daleč v gozdu. Stari Gobl je pogledal stran, ko je hitel kmet mimo njega.

»Šapbahor! Kaj pa tič je vprašal župan.

»Dobrega sveta iščem. Moja planšarica je prišla domov s planine, vsa objokana... pogreša kozjega pastirja od včeraj popoldne.

»Huceja?«

Stari Gobl je postal med vrati; ni okrenil obraza, vendar je poslušal.

»Koze so se mu odgubile,« je rekel Šapbahor. »Odšel jih je iskat in se ni več vrnil. Dekle si pa ni upalo pogledati za njim.«

»Zakaj ne?«

»Fant je odšel pod Ledenikovo steno.«

»Na Vacemanov prepovedani svet!« se je prestrašil Šenaver. Stari Gobl je hotel zapustiti dvorišče, toda Šenaver je stopil za njim in rijel starca za roko. »Ali ne čuješ, Gobl, ali ne čuješ? Gre za Hajlkinega otroka!«

Nič se ni zdrznilo v togem starčevem obrazu, toda njegov glas je zvenel hripavo. »Kaj me briga pankrti! Kaj govoriš meni o njem? Pojdi gor k Vacemanu. Govori s Heninkom!« Iztrgal se je in zapustil dvorišče.

»Gobl, Gobl!« je opominjal Šenaver. Toda starec ni več slišal in mladi Šapbahor je dejal: »Pusti ga, župan. Tu je vsaka beseda bob ob steno. Povej rajši: kako bi zaradi fanta? Iskati ga vendar moramo! Toda hoditi po

prepovedanem svetu, to je žalostna stvar. Ali se ti ne zdi, da bi odšel jaz k Vacemanu in povprašal?«

Šenaver je odkimal. »To ne bo nič pomagalo. Pojdi domov in pripravi nekaj smolnic! In za zvečer bodi narej, iskali bomo vso noč. Pri Zbrisani Ahi žnkaj name, ko bo sonce za gorok!«

»Ali naj pride tudi dekle?«

»Pusti jo doma, ženska ne zna molčati.«

»Ali bo šel tudi tvoj?«

»Naš? Se tega bi bilo treba! Ne, Šapbahor, moj Libil naj se mi v takšno stvar ne meša. Vzel bom hlapca, in Kepeleker se bo pač tudi pridružil. Mi štirje, bo že dovolj. Pa odidi domov za ta čas! In strpno!«

»Strpno!« Šapbahor je zapustil dvorišče. Zunaj pred ograjo je obstal in pogledal tja čez polje; nato se je urno prihlull, kakor bi se hotel skriti za visoko klasje, in se zmuznil proč. »Kaj pa uganja,« je zamomljal Šenaver predse in stopil med vrata. Vprek sem čez njive je videl divjati jezdec. Bil je gospod Vaco. Šenaver je poblede! ta obisk je veljal njegovi hiši — in župana je že naučila izkušnja, kaj so prinašali taki običi.

9.

»Kaj je, oče?« je vprašal Rudlib, ko je pritekel Šenaver h klopi.

»Hitro, fant, hitro, pograbi krošnjo in v hišo z njole!«

»Zakaj neki? Čemo zdaj brž taka sila?«

Šenaver ni mogel več odgovoriti; gospod Vaco je bil že prijezdil na dvorišče. Oba pesa sta skočila kvišku in se s hripavim laježem pogнала proti jezdecu. Konj se je splašil, toda gospod Vaco je krepko potegnil za vajeti in ukrotil žival. »Psa stran!« je zavpil. »Ali pa jima dam žrti nekaj, kar bosta slabo prebavljala!«

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kako je drugod

Vzgoja kmečke mladine v Nemčiji.

Ze na drugem mestu sem omenil, da sloni ves pokret narodnega socializma v Nemčiji na mladih ljudeh. Zato je razumljivo, da je v Nemčiji največja skrb celotnega strankinega in državnega aparata posvečena izobrazbi in vzgoji mladine po načelih nar. socializma. Znano je, da je danes vsa nemška mladina vseh stanov in slojev vključena v eni in edini organizaciji: Hitlerjevi mladini (Hitlerjugend). Značilno je pa, da je kot poslednja bila pritegnjena v to skupnost kmečka mladina, ki je bila prej samostojno organizirana v okviru drž. prehranjevalnega stanu; prav tako je upoštevanja vredno, da je kljub vključitvi kmečke mladine v Hitlerjugend (17. I. 1934) ostala prehranjevalnemu stanu kot organizaciji kmetov naloga, da po svojem oddelku nazvanem podeželska mladina (Landjugend) še nadalje vzgaja in šola kmečko mladino v stanovskem pogledu. Navzlic vsej hoteni enotni vzgoji nemške mladine so vendarle uvideli, da je kmečkemu mladeniču in dekletu treba še posebne odgoje in izobrazbe, ki se Hitlerjugend ne more dati. Zato se je v državnem mladinskem vodstvu (Hitlerjeve mladine) osnoval poseben samostojen oddelek z imenom kmetstvo («Bauernstum»).

Da se je pa v okviru celotne Hitlerjugend tudi na tudi za bodoče določil delokrog kmečke organizacije, so bila sredi I. 1935 izdana natančna navodila, kaj spada izključno v področje slednje:

1. Pospeševanje stanovske zavesti pri kmetijski mladini,
2. Izobraževanje nove vaske skupnosti o ciljih agrarne politike,
3. Pouk bodčih gospodarjev o vprašanju dedovanja (na osnovi zakona «Erbhofgesetz»).
4. Izmenjava kmečke mladine znotraj državnih meja.

Kmetje!

Vzja stanovska organizacija je Kmečka zveza!

5. Mednarodna izmenjava kmečke mladine,
6. Izbor mladih kmečkih ljudi, ki naj se posebej izobrazijo za gospodarske, kulturne, politične ali telesnovzgojne delavce.

a) Stanovsko in strokovno šolstvo.

1. Kmečke šole za moško in žensko mladino imajo namen vzbuditi v mladem srcu navdušenje in močno vero v bodočnost kmečkega stanu, ljubezen do zemlje in krepek stanovski ponos, poleg tega pa vse potrebno splošno znanje, iz katerega ta ponos raste. Strogo strokovni predmeti se v teh šolah sploh ne poučujejo. Učni načrt vsega:

1. politično nemško zgodovino (splošno),
2. zgodovino nemškega kmetstva,
3. agrarno politiko (osnove, cilji, ukrepi),
4. pouk o dedovanju in nemški rasi,
5. izrazne oblike kmečke kulture (kmečka umetnost, običaji, kmečki pesmi, kmečka modrost itd.),
6. tebično vzgojo (gimnastika, šport, igre, ples, potovanja).

V kmečke šole se sprejemajo mladeniči (oz. dekleta od 20, do 30. leta, pred vsem bodoči gospodarji in oni mladi ljudje, ki so se že izkazali z delom za kmečki stan. Šolanje traja 8 tednov in je brezplačno. Učenci (oz. učenke) stanujejo v internatu, kjer se vzgajajo po narodno socialističnih načelih v smeri kmečke skupnosti in tovarštva, a na temelju samouprave.

2. Kmetijske šole (700 v državi) so prave strokovne šole, v katerih se v dveh zimah po 5 mesecev (kakor na naših kmetijskih šolah »zimске šole«) poučujejo vsi kmetijski strokovni predmeti. Šole so zgolj teoretične, nimajo šolskih posestev, zato se pa za vstop zahteva dokazana praksa na domačem, še mnogo boljše pa je, če na tujem kmečkem posestvu (z izmenjavo). Njihov ustroj v splošnem ni nič posebnega, le to je treba posebej poudariti, da je poleg strogo strokovne izobrazbe izrečno določeno, da se morajo učenci seznaniti tudi z nalogami in cilji, ki jih zahteva bodoče delo za kmečko mladino (Landjugendarbeit).

b) Šole za kmečke voditelje.

Princip vodstva zahteva, da sleherni organizaciji načeluje od zgoraj postavljen vodja. To načelo je do skrajnih podrobnosti izvedeno tudi pri kmeč-

kih mladinskih organizacijah, ki so — kakor že povedano — vključene v Hitlerjevi mladini, a so vendarle zelo samostojne. Ponovno mi je bilo z vsem poudarkom povedano, da sloni vsa udarnost, iniciativnost in moč nemške mladine na splošno in kmečke mladine posebej na sposobnih in dobro pripravljenih voditeljih. Zanimivo je, da sem isti poudarek v bistveno drugačnih razmerah slišal pri vodilnih osebnostih belgijske Kmečke zveze, ki je sicer demokratična ustanova, pa se v trditvi glede važnosti izobolanih in pripravljenih voditeljskih oseb začuda približuje nemškemu stališču.

Organiziranje in vodstvo kmečke mladine je poverjeno mladinskim skrbnikom (Jugendwart) na katerih sloni prav za prav glavno delo pa tudi odgovornost za uspeh. Vsled tega jih je pa treba za ta namen tudi posebej pripraviti in izobolati. V vsaki nemški deželi imajo za vzgojo in izobrazbo Jugendwartov posebne šole, ki jih imenujejo »voditeljske šole«. Vanje sprejemajo skrbno odbrane najnadarjene kmečke mladeniče, ki kažejo izredne voditeljske sposobnosti, brez ozira na to, ali so sinovi kmetov ali kmečkih delavcev. Isto velja za kmečka dekleta. Te šole imajo internate, kjer vlada stroga disciplina in red po vojaškem vzorcu. Vzganje traja 5 do 6 tednov in vsega v prvi vrsti temeljit pouk v narodno socialističnem »svetovnem nazoru«, potem pa vsa praktična navodila, kako začeti z organizacijo v kmečki vasi, kako pridobivati mladino od osebe do osebe in kako jo voditi. Učitelji so sami vodilni hitlerjanci in praktični organizatorji, ki z navdušenjem skrbijo, da zapuščajo to šolo fanatični hitlerjanski Nemci, ki jim je nalozena dolžnost, da po pridobljenih naukih in navodilih v javnosti pokažejo, koliko zmorejo. Pri kmečki mladini se še prav posebno poudarjajo načela skupnosti vseh pripadnikov kmečkega stanu in ljubezni do kmečkega politika. Tako prekušani kmečki mladeniči in dekleta prinesejo v domačem kraju za organizatorno delo in dosegajo — tako so mi trdili — velike, izredne uspehe.

V kakšnem pravcu se uveljavljajo ti mladinski skrbniki in njihove kmečke mladinske organizacije?

Pred vsem jim je namen zanesi načela nar. socializma v sleherni nemško kmečko hišo; skrbeti za primerno stanovsko in strokovno izobrazbo kmečke mladine a poljiljanjem v kmečke in kmetijske šole; organizirati skupna posčna potovanja po državi, ki naj nazorno pokažejo mladim ljudem napredke nemških kmetij, znamenitosti posameznih krajev, pa tudi nedostatke, ki jih je treba odstraniti, hkrati pa utrjuje zavest velike nemške kmečke skup-

W. H. Hoff — I. O.

Pravljice

Mladi zlatar sicer ni bil praznoveren ali boječ. V Regensburgu, kjer se je bil izučil, je veljal med svojimi tovariši za neustrašenega mladca, ki ne pozna strahu, a danes mu je bilo vendarle čudno pri srcu. Pripovedovali so mu bili o Sumavi raznovrstne reči. Da gospodarji tam velika razbojniška tolpa, da je bilo v zadnjih tednih mnogo popolnikov oropanih, govorilo se je celo o nekaterih grozovitih umorih, ki so se tam pred nedavnim časom dogodili. Pa se je zdaj vendarle nekoliko bal za svoje življenje, zakaj bila sta samo dva in bi mogla proti oboroženim roparjem prav malo opraviti. Često se je pokesal, da se je vdal šestilarju, da sta šla še eno postajo dalje, namesto da bi prenočila ob vhodu v gozd.

»In če me nocoj ubijejo in izgubim življenje in vse, kar imam pri sebi, boš le ti kriv, šestilar, kajti ti si me s svojim blebetanjem spravil v ta strašni gozd.«

»Ne bodi zajec,« odvrne le-ta, »pravi rokodelc se prav za prav ne sme ničesar bati. Kaj si neki domišljuješ? Mar misliš, da bodo gospodje reparji v Sumavi nama izkazali čast, da naju napadejo in pobijejo? Zakaj pa naj bi si ta trud nalagali? Morda zaradi mojega nedejskega suknjiča, ki ga imam v nahrbtniku ali pa zaradi enega tolarja, ki je vsa moja popotnica? Se je pa treba že s štirimi konji voziti in biti oblečen v zlato in svilo, če naj bi se jim izplačalo koga ubiti.«

»Stoj, ali ne slišiš, kako nekaj piska v gozdu?« zakliče Felike bojazljivo.

»To je bil veter, ki piska med drevjem: le hodi brž dalje, dolgo ne more več trajati.«

»Seveda, tebi je lahko govoriti zaradi pobijanja,« nadaljuje zlatar. »Tebe povprašajo, kaj imaš, te preiščejo in ti vzamejo morda nedeljski suknjič, goldinar in trideset krajcarjev. Ampak mene, mene pobijejo takoj na mestu samo zato, ker imam pri sebi zlato in nakit.«

»Ej, zakaj pa naj bi te zaradi tega pobili? Če bi zdaj prišli štirje ali pet tam iz grmovja z nabasanimi puškami, ki bi jih na naju pomerili, in prav vljudno vprašali: »Gospoda, kaj imata pri sebi?« in »Nikar se ne trudita, hočemo vama pomagati nositi,« in kar je še takih vljudnosti, bi moral pač biti nor, če ne bi nahrbtnika odprl in položil rumeni telovnik, modri suknjič, dve sranci in vse ovratnice in zapestnice in glavnike in kar še imaš, vljudno na zemljo in se zahvalil za življenje, ki bi ti ga podarili.«

»Tako misliš?« odvrne Felike z veliko vnemo, »nakit za mojo gospo botro, ljubo gospo grofico, naj bi jim dal? Rajši življenje, rajši se dam na drobne kosce razsekati. Ali mi ni nadomestovala matere in skrbice za mojo vzgojo od desetega leta dalje? Ali ni zame plačala ukovine, obleke in vaega? In zdaj, ko jo smem obiskati in ji prinašam nekaj svojega lastnega dela, ki ga je pri mojstru naročila: zdaj ko bi ji na lepem nakitu lahko pokazal, kako sem se izučil, zdaj naj vse to dam od sebe in rumeni telovnik zraven, ki ga imam tudi od nje? Ne, rajši umrjem, kakor da bi dal hudobnežem nakit: moje gospe botre!«

»Ne bodi nor!« vzdikne šestilar. »Če te ubijejo, gospa grofica vendar le ne dobi nakita. Zato je boljše, če ga izročiš in si ohraniš življenje.«

RAZNO

Volno iz mleka. Italijanski listi poročajo, da se je nekemu italijanskemu inženjerju posrečilo, da je iz mleka pripravil volno. Iznajdba se je praktično izrabila. V Cesano Maderno so otvorili tvornico, ki je izdelala prve vzorce umetne volne iz mleka. Dočim so blago doslej izdelovali brezizjemno iz rastlin, se italijanska tvornica poslužuje posestega mleka. Iz katerega pridobiva volno, katero odlikuje posebna lastnost, da dobro varuje toploto. Iznajdba je pripravljena kot patent v vseh državah. V kratkem se zna zgoditi, da bodo volnene obleke »iz posestega mleka« vsled svoje nizke cene začele na trgu uspešno tekmoovati z ostalo slično robo.

Kako je prišel do bogastva. Luter Burbank, največji ameriški gojitelj rastlin, je iznašel duhovit način, da je prišel do zaželjenega bogastva. Dolga leta se je ukvarjal s križanjem pšeničnih zrn in končno je vzgojil posebno pšenično vrsto, ki ima po dva zrna v enem meščku. In kar je pri vsem najlepše, je, da bo-

nosti; pripraviti kmečko mladino na veliko proizvodno borbo; pripravljati pogoje za izmenjavo kmečke mladine med seboj in tako omogočiti bodočim gospodarjem po možnosti enoletno bivanje na tuji kmetiji; skrbeti (zlasti pri ženski mladini) za urjenje v domačih obratih in s tem v zvezi za pristno kmečko sošo; prirejati delovne vaške kmečke večere, pa tudi zabavne večere, ki naj pripomorejo do pristne kmečke vaške skupnosti (Dorfgemeinschaft) in v njenem okviru za izobrazbo cele vasi in za njeno razvedrilo. In tako dalje!

Ni mogoče na tem mestu govoriti o podrobnostih, že iz povedanega pa je mogoče sklepati, da je organizacija nemške kmečke mladine prvovrstna po svoji organizacijski tehniki. O duhu, ki giblje vsi hitlerjski mladinski organizaciji ni treba govoriti, saj je dovolj znan. Kaže se tudi ob vsaki priliki in povsod. Prav zaradi tega paganskega duha v osnovnih življenjskih vprašanjih, kljub vzorcu izpeljani organizaciji kmečke mladine, organizacije ne napredujejo zlasti po katoliško naseljenih krajih tako, kakor vodje želijo. Sami odkrito priznavajo, da jim je edino katolicizem na poti, da s svojim sac. sov. »svetovnim nazorom« ne morejo zajeti kmečke mladine v vsem obsegu.

Kako je pri nas

Fantovski in dekliski odseki prosvetnih društev in Mladinska kmečka zveza.

Mladi ljudje so v vsakem društvu gotovina sila. Zato ne more pričakovati širokega, dejavnega raznaha sobena organizacija, ki ne zajame v svoje vrste v prvem redu mladine. To je spoznala Prosvetna zveza in je že zdavnaj osnovala v svojem okvirju fantovske odseke in dekliske krožke. Ravno v teh odsekih in krožkih polje najzavlačnejše družbeno delo.

Tudi Kmečka zveza, ki se je po nasilnem razpustu spet obnovila v novi obliki in z novimi pravili, je začutila, da bo njeno delo polovičarsko, če se zbere v svojih vrstah mladih kmečkih ljudi. Zato si je svoja pravila dopolnila v tem smislu, da more kmečko mladino organizirati v posebnih odsekih z imenom Mladinska kmečka zveza fantov in Mladinska kmečka zveza deklet. Razumljivo je, in povsem naravno, da se je že, in se bo še pojavil proti tej novi mladinski organizaciji odpor pri krajevnih prosvetnih društvih, češ: Kaj treba nove organizacije kaj imamo po deželi že svoje odseke za fante

in krožke za dekleta! Samo delo se bo cepilo ter eni in isti delavci obremenjevali.

Da bomo v tem važnem vprašanju na jasnem, je treba, da se vprašanje temeljito razčisti.

Kmečka zveza je potrebna. Dokaz je v dejstvu, da je tekom dobrega leta pristopilo blizu 40.000 članov in članstvo raste iz dneva v dan. Kmečka zveza je stanovska organizacija slovenskega kmeta in ima valed tega bistveno drug delokrog pred seboj kakor Prosvetna zveza in njena društva. To je jasno razvidno iz besedila namena tega in onega združenja v njenih pravilih.

Če hoče Kmečka zveza svoje cilje doseči, ne more shajati brez kmečke mladine, in sicer mladine, ki je v njenem okvirju samostojna organizacija. Ker bo slonelo delo prosvetnih društev po deželi in Krajevnih kmečkih zvez predvsem na mladinskih odsekih ene in druge organizacije, je treba točno določiti delokrog teh in onih odsekov, in potegniti kar moč vidne meje med udejevanjem teh in onih. Načelo mora biti: mladinski odseki prosvetnih društev in odseki Mladinske zveze se ne izključujejo, marveč dopolnjujejo. Da je to stališče možno in pravilno, hočem dokazati.

Ogledimo si določila o delokrogu mladinskega udejevanja v okvirju prosvetnih društev in določila o delokrogu mladinskega dela v okvirju krajevnih kmečkih zvez.

1. Prosvetna društva:

Po § 3. društvenih pravil je namen društva:

1. krepiti med člani versko, narodno in gospodarsko zavest, izobraževati jih na temelju naukov katoliške cerkve, zlasti še krščansko-socialnih načel, umsko naravno in telesno;
2. skrbeti za njih strokovno izobrazbo;
3. navajati jih k varčnosti in treznosti;
4. prirejati jim zdravo, in pošteno zabavo.

Po poslovniku obeh Prosvetnih zvez (šl. 110) se ustanavljajo odseki za petje, glasbo (godbeni), telovadbo, šport, dramatiko, narodno obrambo, treznost, gospodinjstvo. Ti odseki se priključijo (šl. 126) istovrstni zvezi odsekov, ki je včlanjeno v Prosvetni zvezi.

2. Krajevna kmečka zveza:

Po § 2 društvenih pravil je namen društva:

1. Kmečki stan organizirati stanovsko, strokovno in kulturno ter mu priboriti vse pravice na vseh področjih javnega, zlasti gospodarskega življenja;

2. vzbujati v kmečkem stanu na podlagi verskih in narodnih načel stanovsko in državljansko zavest ter ga strokovno izobraževati;

3. pospeševati gospodarsko blagostanje kmečkega stanu, širiti zadržno misel in dajati pobudo za zadržno organizacijo;

4. ustanavljati gospodarske in strokovne izobraževalne ustanove, s katerimi pospešuje gospodarski in kulturni napredek članstva in kmečkega stanu sploh.

Po pravilniku Mladine kmečke zveze se te organizacije snujejo z namenom:

1. skrbeti za redne kmečke poučne in zabavne prireditve (kmečke večere);
2. buditi zanimanje za strokovno kmetijsko izobrazbo svojega članstva;
3. skrbeti za ustanavljanje kmečkih večernih šol in prirejanje kmečkih strokovnih tečajev;
4. organizirati poučna potovanja in skrbeti za izmenjavo kmečke mladine na posevstvih zaradi prakse,
5. ustanavljati rastlinska poizkuševališča, mlečne nadzore, izbore živine in tako dalje, sodelovati na zadržnem polju, širiti ljubezen do kmečke zemlje itd.

Če primerjamo namen in delokrog odsekov Prosvetnih društev in Mladinskih kmečkih zvez, moramo ugotoviti:

Mladinski odseki Prosvetnih društev gojijo: petje, glasbo, telovadbo, šport, dramatiko, treznost, gospodinjstvo.

Mladinske kmečke zveze pa skrbijo za: kmečke poučne prireditve, strokovno kmetijsko izobrazbo, strokovna poučna potovanja, izmenjavo kmečke mladine na posevstvih, ustanavljanje pripomočkov za praktični napredek posameznih kmetijsko-gospodarskih panog, ljubezen do kmečke grude.

Če izvzamemo edino gospodinjstvo, ki sodi v kmečkih krajih tudi v delokrog dekliskih Mladinskih zvez, je delokrog onih drugih mladinskih organizacij popolnoma različen, vsled česar ni nobenega razloga, da bi poleg odsekov prosvetnih društev ne bile upravičene in celo potrebne tudi Mladinske kmečke zveze. Dela je dovolj za te in one organizacije, in sicer bistveno različnega dela, toda delavcev je premalo.

Zato še o tem vprašanju besedo!
Skoro pravilo je pri nas Slovencih, da se tako izobraženemu, kakor tudi preprostemu javnemu delavcu, ki pokaže zmožnost in voljo za javno delo, čim prej aaložijo na ramena vodilne funkcije pri večini društev. Naenkrat je tam predsednik, tu taj-

galva ni užival on, marveč njegov rod. Amerika je zaslužila na novi plenični nič manj ko pet milijonov dolarjev.

Indijanci, ki se vse življenje poslijo. Brazilija spada k onim državam, kjer je dosti 100 in več letnih ljudi. Nek znanstvenik je sedaj dognal, da je prehrana odnotnih Indijancev, ki so več ko sto let stari, manj ko pišča. Vse življenje jedo ti Indijanci večinoma močvirski »stibe«, ki je narejen iz moke mandijok-rastline. Teji moki, ki je podobna pšenični, dodajo tako nekaj vode in to je njihova dnevna »skošta«.

S tem je potrjeno mnenje, da podaljšata piščanska in trdo delo življenja, dobra hrana in lahko delo pa ga krajšata. Rastline brez spanja. Nek japonski kmet, ki ima obsežna riževa polja, je opazil, da postajajo njegove letine, odkar vrstijo žarnice ob mimoidoči cestni, vedno manjše. Obrnil se je na nekoga strokovnjaka, da mu zadevo preišče. Učenjak je ugotovil, da izvirajo slabše letine od dejavna, da rastline ob žarki luči čestnih svetilnikov ne morejo spati. Rastline

Feliks ni odgovoril. Znočilo se je bilo popolnoma in pri negotovi svetlobi mlaja si mogel videti komaj pet korakov pred seboj. Postajal je vedno bolj bojzljiv, držal se tesneje svojega tovariša in ni vedel, ali naj bi njegovo govorjenje in dokaze odobral ali ne. Skoraj celo uro sta tako šla dalje, pa sta v daljavi zagledala luč. Mladi zlatar je bil mnenja, da je treba biti oprezen, mogoče je to kaka razbojniška hiša, a šestilar ga je poučil, da imajo roparji svoje hiše ali votline pod zemljo in to mora biti gostilna, ki fima jo je popisal neki mož ob vhodu v gozd.

Bila je to dolga, nizka hiša, proj njo je stal voz in zraven v hlevu se je čulo hrzanje konj. Šestilar je pomignil svojemu tovarišu, naj stopi k oknu, ki ni bilo zagrnjeno. Stopila sta na prste, pa sta lahko pregledala izbo. Ob peči v nastlanjaču je spal mož, ki je bil, kakor je kazala obleka, voznik in najbrž tudi gospodar voza pred vrati. Na drugi strani peči sta sedeli neka ženska in deklica in sta predli. Za mizo ob steni je sedel neki človek, ki je imel kozarec vina pred seboj in si je z rokami glavo podpiral, tako da nista mogla videti njegovega obraza. Šestilar je po njegovi obleki sodil, da mora biti imeniten mož.

Ko sta še tako stala na preži, je zalajal pes v hiši. Pazi, šestilarjev pes, je odgovoril in na vratih se je prikuzala dekla in pogledala po tujcih.

Rekle se jima je, da dobita večerjo in posteljo. Stopila sta v izbo in odložila težka nahrbtnika, palico in klobuk v kot in sedla h gospodu pri mizi. Pozdružila sta ga in ko se je vzravnal, sta zagledala odličenega mladega moža, ki jima je prijazno odzdravil.

»Pozna sta na poti,« je dejal. »Ali se nista bala v tako temni noči potovati skozi Sumavo, Jaz sem

rajši s konjem ostal v tej gostilni, kakor da bi bil le eno uro še naprej jezdit.«

»Prav ste storili, gospod,« je odvrnil šestilar. »Peketanje lepega konja je sladka godba v nšesih te sodrge in jo že od daleč privablja. Toda če lazita dva uboga dečaka, kakor sva midva, skozi gozd, človeka, ki bi jima lahko še roparji sami kaj podarili, se zaradi njih ni ne ganejo.«

»To je res,« je dejal voznik, ki se je ob prihodu tujev zbudil in stopil k mizi; »ubogemu človeku ne morejo nahuditi zaradi njegovega denarja. Toda dogodilo se je že, da so reveže iz same krvoločnosti umorili ali jih prisilili, da so stopili v njihovo krdelo in služili kot roparji.«

»No, če je s tem ljudmi v gozdu tako,« pripomni mladi zlatar, »nam bo zares tudi ta hiša nudila le malo varstva. Mi smo samo štirje in s hišnim hlapcem pet; če jim pride na misel, da nas desetorica napade, kaj moremo proti njim? In razen tega,« je pristavil šestilarske, »kdo ve, ali so ljudje te gostilne pošteni?«

»Zaradi tega ste lahko brez skrbi,« odvrne voznik. »Poznam to krčmo več kot deset let in nisem opazil v njej nikoli nič slabega. Mož je redkokdaj doma, bavi se baje z vinsko kupčijo; žena pa je tiha ženska, ki noče nikomur nič žalega. Ne, delate ji krivico, gospodi!«

»In vendar,« povzame nato besedo mladi imenitni mož, »vendar ne bi jaz popolnoma zavrgel tega, kar je rekel. Le spomnite se govorle o ljudeh, ki so v tem gozdu nepričakovano brez sledu izginili. Več izmed njih je bilo poprej reklo, da bodo v tej gostilni prenočili in ko se čez dva ali tri tedne ni ničesar čulo o njih in se je poizvedovalo o njihovi poti in vprašalo

nik, ondi blagajnik, tam odbornik... Vse eden, drugi malo ali nič! To ni v redu! Če preveč težkih stvari naložite na voz, najboljši konj ne bo izpeljal. Treba je vedno iskati novih delovnih moči. Treba je zlasti kmečki mladini dati prilike za neko izkustvo v organizatornem, javnem delovanju. Iz svoje izkušnje lahko povem, da kmečki mladini ne manjka lepih sposobnosti za javno delo, tudi ne veselja. Le poguma je premalo. In morda prave prilike. In tako sam »rjav« po deželi v kmečkih hišah marsikak dober, sposoben delavec, ki nemara ni za petje ali za godbo, ki je za telovadbo in šport malo neroden in mu zato ni do njega, ki za igranje na odru nima razumevanja — ima pa razumevanje za kmečka gospodarska in stanovska vprašanja, za strokovno izobrazbo kmečkega stanu itd. Jaz, ki to pišem, natanko vem, da imamo mnogo takih kmečkih fantov in deklet. Dajmo jim prilike da svoje zmožnosti pokažejo na drugem, recimo svojem področju. V okoliju samih kmečkih mladih ljudi jih bo plahost kmalu minila, mnogo preje kakor na primer pri telovadbi ali na odru.

Svetovno nazorna načela Prosvetne zveze in Kmečke zveze so ista, delokrog je pa drugi. Vsaka teh dveh organizacij ima na svojem področju dela dovolj in preveč, če ga hoče vesino ne pa na pol opravljati. Za temeljito, drobno delo, ki je prevažno, pa ravno gre! Ne površnih, vseznalnih napuhajencev, marveč temeljitih, tudi v važnih drobnih rečeh trdno podkovanih ljudi terja naš čas. Ko boste v posameznih krajih izbirali mlade kmečke ljudi za organizatorje Mladinske kmečke zveze, ne dajte tega dela v roke človeku, ki ima že druge svoje funkcije. Nova je ta organizacija, naj bodo novi tudi vodilni kmečki ljudje. Četudi bo morda sprva uspeh z njimi manjši, bo pa zato k delu za dobro našega naroda pritegnjen nov kader mladih ljudi. Za to pa ravno gre.

Ne sprašujmo torej: »Kaj pa je tebe treba bilo?«, marveč recimo: Pozdravljen, sobojevnik, pri trem delu za lepše dni slovenskega naroda in za procvit naše narodne države!«
Lud. Puš.

Občni zbori.

V nedeljo, dne 18. aprila se vršijo občni zbori v sledečih župnijah oziroma občinah: V Sorci ob 1 popoldne, Poljanah ob 8, v Javorju ob pol 3, v Žičah ob 8, št. Vidu nad Ljubljano ob 7, Smarternem v Tuhinju ob 7, Križevcih pri Ljutomeru ob 9, Beltincih, Radečah ob pol 8, Sv. Juriju ob Taboru ob 8. Ustanovni občni zbor pa se vrši v Zdolah pri Brezicah.

Iz kmečkih vrst za Kmečko zvezo

(Razmišljanja iz kmetiskih vrst.)

Lepo je bilo letošnjega marca v Frančiškanskih dvorani v Ljubljani, kjer je bilo zbranih toliko kmečkih zastopnikov in prijateljev kmeta. Tudi taki, ki sicer dvomijo, da bi naš pokret dosegel uspehe in bi združil v svoje okrilje vse, kar kmečko misli in čuti, so dobili vero, da se bo to zgodilo. Zares, vse je dobro in tudi navdušenja za stvar ne manjka. Samo ta preklicana članarina! Ko pride do te, se ohladi navdušenje in zavednost. Vsaj med izbranimi poslanci bi morali biti moške z vero v srca, da brez žrtve ni zmage. Nasprotovali so nekateri članarini ne iz slabega namena, pač pa iz bojzani, da bo to neugodno vplivalo na število članstva. Gotovo je za našega človeka, ki nima rednih dohodkov, vsčv dinar precejšnja žrtev. Zato bi bilo prav, da bi drugi, ki jim ni tako hudo za denar, dali kakšen dinar za tiste, ki res ne morejo. Vendar naj bi vse in vsakogar prešinjala misel, da brez članarine ne pojde. Iz nič more samo Bog nekaj narediti, drugi pa nobeden.

Sicer pa ali je res ta članarina, ki je kamen spodkrite vsakega napredka, tako visoka in pretirana, da je ne zmoreš? Ne, to ni resnica. Ali ni prava malenkost na leto tudi za najbolj siromašno hišo ali družino plačati 10 Din? Ali morda nimam prav, če povdarim, da znesek ni previsok, ampak zavednost je prenikza. To je tisto! Povsod, pri naših družinskih in združbah je precej članov, ki bi radi samo jemali, pa nič dali. Zato pa, kjer so taki člani v večini, tudi nič ne dosežejo.

Resnica je, da če bi bilo povsod in pri vsaki stvari toliko varčnosti, kakor se kaže v tem oziru, bi ne bilo toliko siromaštva in pomanjkanja. Če hočemo, da bo naša Kmečka zveza dosegla v našo veliko korist svoj namen, ne smemo biti toliko skopi, da ne bi vsake kvatre žrtvovali par dinarjev. Ali ne veste, da za vsako poslovanje in uradovanje morajo biti sredstva? Sredstva so torej potrebna. Glavno pa je zavednost. Kjer je zavednost, stopi vprašanje članarine v ozadje. Zaveden mož ima samo cilj pred seboj in pa odločno voljo, da ga doseže. Preklicanje o članarini jemlje najbolj navdušenim idealistom pogum, zato smatrajo vprašanje članarine in korist naših kmetiskih zahtev enkrat za vselej za rešeno.

Druga napaka: nekateri hočejo vidnih uspehov

kar čez noč. Vedeti je treba, da gre vse počasi. Saj tudi kriza, ki nas tlači, ni prišla čez noč občutna kot je, ampak leto za letom je naraščala. Na dobro gre še težje, zato je treba več potrpežljivosti, pa tudi več poguma in vztrajnosti.

Se to bi rad poudaril: Zalostno stanje našega kmeta se bo izboljšalo toliko, kolikor bo hotel sam. Nespametno je misliti, da bo samo vlada ali kdo ve katera oblast rešila kmeta, če si ne bo pomagali tudi sam. Če tudi država nudi, ali bi vsaj morala nuditi vsa možna sredstva za dvig kmečkega stana, je koncem koncev vendar le vse odvisno od kmetov samih.

Zato pa k vsej pridnosti in marljivosti našega kmeta, treba pred vsem odločne zavednosti. Pa proč s tisto starokopitnostjo! Novi čas stavi nove zahteve, zato pa več stanovske izobrazbe, pa zopet izobrazbe in še izobrazbe! Poleg izobrazbe, pa več skromnosti, ne napuha in osabnosti. Pa varčnosti na pravem mestu! Poslušajte! Marsikateri ima sto pomislekov, ko je treba naročiti časopis, ki bi za leto in dan zabaval, poučeval in mu gospodarsko koristil. Za tobak pa daje neredki dnevno po 2 in več dinarjev, in ne pomisli, da mu še zdravju škoduje. Koliko se pa zapije po nepotrebnem! Ničeti ni opravičena zabavljanje, če si privošči tu pa tam kozarec vina. Ampak tisto, ko se pije liter za litro, da teče od miz, zraven pa kletve in mogoče celo pretepi, to je žalostno poglavje med nami Slovenci.

Skrbimo, da vse te napake izginejo iz našega naroda. Vsek naj gleda nase, pa tudi na druge, da ne bo nikjer omadeževana čast slovenskega imena. Ne zapravljajmo sloves, da smo Slovenci izobražen, visoko kulturno, trezen, varčen, podjeten, samozavesten in globoko veren narod.

In končno še to: Ne tičimo vsak v svojem kotu in ne kuhajmo na tihem nejevoljo, ampak na dan z nasveti in s pobudo, da bo kmečka zveza res zaživela.
Ivan Sinkovec.

Iz pisarne Kmečke zveze

Pišatelj. Preteklo nedeljo se je vršil v Pištanju ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze. Dasi precej oddaljen kraj in nedostopen vsak čas, je tamošnje kmečko ljudstvo dovolj zavedno, zlasti še, če se upošteva okolnost, da so tu doma vsi mogoči vplivi, ki razdvajajo naše kmečko ljudstvo. Po zaslugi nekaterih javnih kmečkih delavcev, ki so znali razložiti potrebo, da se tudi

tudi v tej gostilni, niso baje nikogar tu videli — sumljivo je vendarle. <

>Resnično, < vzklikne šestilar, >bolj pametno bi bilo, če bi kar pod prvim drevesom v gozdu prenočevali kakor tu med temi štirimi stenami, odkoder je beg popolnoma nemogoč, če zasedejo vrata, zakaj okna so zamrežena. <

Vsi so se ob teh besedah zamislili. Kaj lahko je bilo mogoče, da je stala gostilna v gozdu prisiljena ali prostovoljno z roparji v zvezi. Zato se jim je zdela noč nevarna, kajti marsikako pripovedko so bili slišali o popotnikih, ki so bili v spanju napadeni in umorjeni, pa tudi če bi jim ne šlo za življenje, je bilo vendar gmolno stanje enega dela gostov v gozdni krčmi tako skromno, da bi jih bilo bridko zadelo, če bi jim bili roparji odvzeli del njihovega imetka. Cerno in mrko so gledali v svoje kozarce. Mladi gospod si je želel, da bi na svojem konju jezdaril po varni, odprti dolini, šestilar si je želel, da bi imel dvanajst krepkih tovarišev, z gorjačami oboroženih, okoli sebe; zlatar Feliks se je bolj bal za nakit svoje dobrotnice kakor za življenje; voznik pa, ki je nekolikokrat zamišljeno puhnil dim iz svoje pipe predse, je dejal tiho: >Gospodje, v spanju vsaj nas ne smejo napasti. Jaz z predim vsa noč, če se mi le še kdo pridruži. <

>Jaz tudi, jaz tudi, < so vzkliknili ostali trije; >spati itak ne bi mogel, < je pristavil mladi gospod.

>No, potem nam je treba kaj početi, da ostanemo budni, < se oglasi voznik; >ker smo ravno štirje, bi lahko kvartali, mislim, pri kartah človek ne zaspi in čas hitro mine. <

>Nikoli ne kvartam, < odvrne mladi gospod, >zato se jaz vsaj ne morem udeležiti igre. <

>In jaz kart niti ne poznam, < dostavi Feliks,

3*

>Kaj pa naj torej počnemo, če ne moremo igrati? < pravi šestilar. >Ali naj pojemo? To ni nič in bi sodrgo le privabilo; ali si naj zastavljamo uganke in izreke in jih rešujemo? To tudi ne traja dolgo. Veste kaj? Ali bi ne bilo dobro, če bi si kaj pripovedovali? Veselo ali resno, resnično ali izmišljeno, to nam prežene prav kakor kvartanje spanec in dolgčas. <

>Meni je prav, če hočete začeti, < reče mladi gospod smehljaje. >Vi gospodje rokodelci obiščete vse dežele in že lahko kaj pripovedujete; saj ima vsako mesto svoje pripovedke in povesti. <

>Že res, ališ se marsikaj, < odvrne šestilar, >zato pa berete vi gospodje pridno v knjigah, kjer so zapisane čudovite stvari, torej bi znali vi še modreje in lepše pripovedovati kakor preprost rokodelce našega kova. Mislim, da se ne varam, če irdim, da ste študent, učenjak. <

>Učenjak ne, < se nasmehne mladi gospod, >pač pa študent in sem za počitnice na poti domov; a kar stoj v naših knjigah, je za pripovedovanje manj pripravno, kakor kar vi tu in tam slišite. Zato kar začnite, seveda, če ti tukaj radi poslušajo. <

>Mnogo ljubše kot kvartanje, < odvrne voznik, >mi je, če kdo lepo povest pripoveduje. Cesto vozim po cesti rajši prav po polževo, da poslušam koga, ki gre poleg mene in kaj lepega pripoveduje; marsikoga sem že o slabem vremenu vzel na voz s pogojem, da je kaj pripovedoval, in nekega tovariša imam, mislim, le zaradi tega tako rad, ker ve povesti, ki trajajo sedem ur ali še dalje. <

V vsako hišo Domoljuba!

so zaradi tega utrujene. Kmet se je sedaj obrnil na oblast, naj spremeni razveljavljavo ob cesti ali pa mu nakaže primerno odškodnino.

36 let stara, pa še stara mati. Zena nekega kondonskega poštnega uradnika se lahko ponosi, da je najmlajša babica menda na svetu sploh. Njena najstarejša hčerka je namreč rodila z 19 leti dečka. Babica sama pa ima pri svojih 36 letih še štirinosečno dekle. Mlada teta je torej komaj 4 mesece starejša od svojega nečaka. Babica se je vsuika razveselila, češ sedaj bo imela njena dekle vsaj tovariša pri igri.

Kdaj se največ pokadi? Tako pravijo tobačne režije na podlagi sestavljenih statistik: V mesecu avgusta se največ pokadi. Poraba tobaka s stopnjuje od januarja do avgusta, potem nazaduje do konca leta. Sodijo ne kateri, da je višina porabe jenega tobaka zavisna o števila praznikov v posameznih mesecih, kar bi veljalo prej za decembar. Po številkah je resnično dokazano, da po kurijo v decembru prijetelj smotk največ cigar.

d Pri zaprtju, motajah v prebavi vzemite gtraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

pri njih osnuje kmečka stanovska organizacija, je pristopilo k njej mnogo kmetov, ki so pokazali vneto in veselje za delo, ki jih čaka v Kmečki zvezi. Tajnik Kmečke zveze, jim je razložil cilje Kmečke zveze, kar so vsi sprejeli na znanje z odobravanjem. Velika zasluga, da je tamošnje kmečko ljudstvo zavedno in tudi strokovno na visoki stopnji gre šolskemu upravitelju g. Prilatu, ki se zaveda, da ni njegovo delo zgolj v šoli, temveč pomaga ljudstvu, kjerkoli je potreba. — Vse to je že veliko število sodelavcev, ki mu pomagajo pri uveljavljanju vprašani, ki zadevajo

Popoldne se je vrnil v Kozjem pripravljali sestanek za ustanovitev Kmečke zveze. Navzoči so bili zastopniki okoliških vasi, ki so v referatu g. tajnika dobili smernice, kako naj začne z organizacijo svoje edince. Navdušenje, s katerim so vzeli vse besede na znanje je garancija, da bo tudi v Kozjem v kratkem oživela naša stanovska organizacija, ki bo še dopolnila verigo našega dela.

Gorenji Logatec. Tudi v Gorenjem Logatcu se je preteklo nedeljo ustanovila krajevna edinica Kmečke zveze. Ustanovni občni zbor, ki se je tega dne vrnil je bil dobro obiskan kar kaže, da se tamošnje kmečko ljudstvo zaveda potrebe, da se stanovsko organizira in da pove svoje želje v enotnem nastopu potom svoje stanovske organizacije Kmečke zveze.

RADIO

od 15. do 22. aprila 1937

Četrtek, 15. aprila: 18 Orkester. 18.40 Slovenska ura. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabavni kotlek. 20 Domači zvoki. 22.15 Esperantska oddaja. — Petek, 16. aprila: 11 Solska ura. 18.20 Plošče. 18.40 Francoščina. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20 Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. 20.50 Saljapin poje. 21.10 Radijski orkester. 22.30 Angške plošče. — Sobota, 17. aprila: 18 Radijski orkester. 18.40 Pogovor s poslušalci. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pregled sporeda. 20 O zna. politiki. 20.30 Trobent, posli, flauta in bas. 22.15 Plošče. — Nedelja, 18. aprila: 8 Telovadba. 8.15 Cerkvena glasba. 9.45 Verbi govor. 9 Cas, poročila, spored. 9.15 Ruski seštel. 10.30 Prenos 16 Prenos iz Konjic. 17 Kmet. predavanje. 17.20 Vesele popoldne. 19.30 Nac. ura. 19.50 Slovenska ura. 20.30 iz slovenskih oper. 22.15 Premio za kratek čas. — Ponedeljek, 19. aprila: 18 Zdravniška ura. 18.20 Plošče. 18.30 Slovenska ur. pesem. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20 Prenos simfonič. koncerta iz Unions. 22.15 Plošče. — Torek, 20. aprila: 11 Solska ura. 18 Radijski orkester. 18.40 Porečje Sore. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabavni zvočni tednik. 20 Radijski orkester 21 Plošče 21.15 Ura franc. klavirske glasbe. 22.15 Hajdrihove pesmi. — Sreda, 21. aprila: 18 Mladinska ura. 18.20 Mladinska ura. 18.40 Zavarovanje delavcev za starost. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos opere iz Ljublj. gledališča.



UVAZNI KUPCI
 V ZAGORJE
 V ZAGORJE

AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA
 BERTHOVNOVA 14/1 TRIFON 15-40
VNOVČI VLOGE
 VSEH DENARNIH ZAVAZOV
 najzlaščanje
 tako j v gotovini ta daje informacije brezplačno

n Poizvedovanje. Na večki četrtek je pobegnil od doma 12 letni učenec zagorske šole Frankovič Jože in se še ni vrnil. Fant je srednje rasti za svoja leta, vendar pa močan. Kdor bi kaj vedel o njem, se naproša, da sporoči to na naslov: Lampar Alojzij, Sv. Urk, p. Zagorje ob Savi.

V vsako hišo »Domoljuba«!

LJUDSKA POSOJILNICA
V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Minlošičeva cesta 6,
 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge **rajučodnice**
Novo vloge vsak čas razpoložljive
 obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%

Smokve za žganjekuho

zopet dospelo v večji množini. Cena zelo ugodna.

M. Stele & I. Plelick, Ljubljana, Pogačarjev trg (v skrajni)

za spomladansko zdravljenje

ZDRAVILNI ČAJ PLANINKA

Reg. br. 997/32

KADET-BOX



+



Nasha velika spomladanska akcija traja samo kratek čas!

= din 99.-

Izkoristite priliko!



Ta praktičen KADET-BOX fotoaparatus obnem s 3 ISOCHROM filmi, dobite pri vsakem foto-trgovcu.

PUBLICITAS

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali oje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pridobitine za male oglase se plačuje naprej.

Najlepše obleke

dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Kolesa

in vse kolesarske potrebščine kupite po ugodni ceni v znani trgovini z mešanimi blagom Ivan A. Grosek, Trebnje na Dolenskem.

Hlapci

za poljska dela in h konjem se sprejme na večje posestvo na Gorenjskem. Ponudbe upravi Domoljuba pod »Zanesljiv delavec« št. 5918.

Služba organista in cerkvenika

v Dražgošah, pošta Zeleniški na Gorenjskem je razpisana. Dohodki so nanovo urejeni. Obrtnik, zlasti krojač, bi imel ugodno mesto. Nastop čimprej.

Hraslove ali kostanjeve krole

za trte kupim — A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Majerja ali majerco

iščem za planino. Ta oseba naj bo srednje starosti, vajena mekarstva in živinoreje. popolnoma zanesljiva in poštena. Ponudba na uravno Domoljuba pod »Majerca« št. 5868.

Hlapca

pridnega in poštenega iščem za poljska dela. Babnik, Fužine 5 pri Ljubljani.

Dekle

od 15 let naprej sprejemem takoj. Prusnik, Zagradišče 7, Sp. Hrušica pri Ljublj.

Botrca, botri!

Pridite za sv. birmo po slešiče v Ljubljano k Dolencu, Wolfova ulica 10.

Organista in cerkvenika

išče župni urad Ajdovec, p. Dvor pri Zulemberku. Prošnje naj se vložijo do 22. aprila 1937

Hlapca

17—19 let za kmetijska dela sprejme takoj Goljar Ivan, mizar, Ljubljana, Linhartova ulica 30.

Kmečko posestvo

z dobrim vinogradom in gozdno parcelo radi selitve takoj prodam. 1/4 ure od farne cerkve Resnik Mor. pot. št. 24, Sv. Križ pri Litiji.

Kuhano maslo

kupujem. — J. Menart, trgovec, Domžale.

Organist-cerkvenik

se išče za špitališ, p. Motnik.

Kolesa

vožja partija, popolnoma novih, prvovrstnih znamk in nešteto starih koles pocieni na prodaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve).

Singer, Pfaff

skoraj nove šivalne stroje po neverjetno nizkih cenah kupite edino pri »Promet« v Ljubljani, nasproti križanske cerkve

Dekle

za vsa kmetijska dela sprejemem. Belič Ivan, Plešivica 65, Brezovica.

Prvovrstne slive

za žganjekuho dobite pri Gospo-tarski zvezi v Ljubljani.

Kolesa

najboljih tovarn: Torpedo, Wanderer, Herkules in t. d. kupite najceneje v Sloveniji le pri najstarejši tvrdki na deželi: M. R. Plovel v Preski pri Medvođah.

Kovačnica

vzame v najem Kos Ivan, vozni in podkovski kovač, Gorenja vas št. 12 nad Školjo Loko.

Hlapca

sprejemem za kmečka dela. Kočar Miha. Slape 25, D. M. v Polju.

Hlapce in dekle

išče več posestnikov v občini Dobrova. Poizve se lahko v občinski pisarni na Dobrovi naslov posestnikov.

Posestvo

ti naglo prodam »Domoljubov« mali ogina. če ne z gotovim denarjem, pa kupa te s knjižico da.

Zdravnik Vam pove kako se boste rešili ŽULJEV



»Ni potrebno, da bi trpeli strašne bolečine in da bi Vas samo še trenutek zbadalo v žuljih in da bi Vas peklo otečene noge. Poslušajte še danes tale nasvet zdravnika. Pomocite svoje bolne noge v kopel tople vode, ki vsebuje peat Saitrat Rodella. Ta superoksidgenirana kopel takoj izvleče vnetje in bolečino. Močno učinkovite soli omejšajo žulje tako, da jih lahko s prsti odstranite s koreninami vred. Otekleline splahnijo. Lahko nosite čevlje za eno številko manjšo in ves dan lahko hodite udobno. Saitrat Rodell se dobi v vseh lekarnah.« Cena njegova je nermatna.

Pri praženju izgubi kava približno 25 odstotkov vsebine, dočim se v obsegu poveča. Mnoge živali slišijo nedvomno zvoke, ki jih človek ne sliši več.

Moški šofci za botre in birmance

se jako dobro kupijo po nizkih cenah pri F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29 na primer:

najcenejša kvaliteta 140 šif. od Din 24.— do 35.— srednjevrstna kvaliteta, troježno od Din 45.— do 70.— kamgarni v vseh barvah srednjevrstni od Din 70.— do 110.— najfiniši kamgarni v krasnih vzorcih od Din 130.— do 190.— kakor tudi lepe pražnje srajce, kravate, izgotovljene moške hlače, dežnike i. t. d.

Pozor! Kdor kupi kompletno moško obleko, dobi svileni kravato zastonj!

Ne kupujte drugod, dokler si pri nas ne ogledate, ker ravno pri moškem blagu se je treba zanesti za solidno trgovino, ki Vam lahko jamči za trpežnost.

Kolesa prvovrstna in Sachs-motorji najceneje pri REMEC OSKAR, Dolenska cesta št. 5 — Ljubljana.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Naznanilo.

Prevzela sem staroznano trgovino špec. blaga I. Perdan naslednik Ljubljana, Krekov trg 11

kjer boste postreženi najceneje in najbolje. Posebno se še priporočam kmetovalcem in gospodinjim ljubljanske okolice in beležim z odličnim spoštovanjem Marija Zgonc

Popolnoma brezplačno

Vam pošljemo krasno izbiro vzorcev za damske in moške obleke, ako nam pošljete Vaš naslov!



Ivan Savnih Kranj 105
Ne pripovedovatil! — Učitelj stavi učencu vprašanje. Ta globoko pomisli, a ne ve nič odgovoriti. V tem mu sošed zašepeta: Ti si osel! — Učitelj opazi šepetanje in jezno opozori: Ne pripovedovatil. Bo že sam počasi na to prišel.

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefonsko uredništvo in uprava: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čeb.